

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

ĮSAKYMAS

DĖL LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2014–2020 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS „AGRARINĖ APLINKOSAUGA IR KLIMATAS“ ĮGYVENDINIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO

2015 m. balandžio 3 d. Nr. 3D-254

Vilnius

Atsižvelgdama į 2013 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamento (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005 (OL L 347, 2013 12 20, p. 487), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2014 m. spalio 17 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 1378/2014 (OL 2014 L 367, p.16), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. liepos 22 d. nutarimo Nr. 722 „Dėl valstybės institucijų ir įstaigų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos įgyvendinimą, paskyrimo“, Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos, patvirtintos 2015 m. vasario 13d. Komisijos sprendimu Nr. C(2015)842, Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. 3D-507 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“, nuostatas ir siekdama, kad būtų efektyviai panaudotos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšos,

t v i r t i n u Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ įgyvendinimo taisykles (pridedama).

Žemės ūkio ministrė

Virginija Baltraitienė

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro

2015 m. balandžio 3 d. įsakymu Nr. 3D-254

LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2014–2020 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS „AGRARINĖ APLINKOSAUGA IR KLIMATAS“ ĮGYVENDINIMO TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ įgyvendinimo taisyklių tikslas – detalizuoti paramos pagal Priemonės veiklas, išskyrus Priemonės veiklą „Nykstančios Lietuvos senųjų veislių gyvulių ir naminių paukščių išsaugojimas“ administravimo tvarką.

2. Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ (toliau – Priemonė) įgyvendinimo taisyklės (toliau – Taisyklės) parengtos vadovaujantis 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005 (OL 2013 L 347, p. 487), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2014 m. spalio 17 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 1378/2014 (OL L 367, 2014 12 23, p. 16), 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1306/2013 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 352/78, (EB) Nr. 165/94, (EB) Nr. 2799/98, (EB) Nr. 814/2000, (EB) Nr. 1290/2005 ir (EB) Nr. 485/2008 (OL 2013 L 347, p. 549), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1310/2013 (OL 2013 L 347, p. 865), Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programa, patvirtinta 2015 m. vasario 13 d. Komisijos sprendimu Nr. C(2015)842, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. liepos 22 d. nutarimu Nr. 722 „Dėl valstybės institucijų ir įstaigų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos įgyvendinimą, paskyrimo“ bei Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. 3D-507 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Administravimo taisyklės).

II. SĄVOKOS

3. Šiose Taisyklėse vartojamos sąvokos:

3.1. **deklaruotas laukas** – paramos paraiškoje nurodytas žemės ūkio naudmenų ir (arba) kitas plotas;

3.2. **deklaruotas plotas** – paramos paraiškoje nurodytų laukų, už kuriuos žemės ūkio veiklos subjektas prašo išmokų, plotų suma;

3.3. **Europos Bendrijos svarbos natūralių ir saugomų rūšių buveinių plotai** – plotiniai, vektoriniai ir taškiniai objektai, žymintys Europos Bendrijos svarbos natūralius buveinių tipus, saugomų

rūšių radavietes ir augavietes ir skelbiami Lietuvos erdvinės informacijos portale ir (arba) Saugomų rūšių informacinėje sistemoje;

3.4. išskirtinės kokybės šviežių vaisių, uogų ir daržovių, taip pat jų perdirbtų produktų specifikacija (toliau – specifikacija) – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. birželio 4 d. įsakymu Nr. 3D-308 „Dėl išskirtinės kokybės žemės ūkio ir maisto produktų specifikacijų“ patvirtintas dokumentas, kuriame nurodomi išsamūs Išskirtinės kokybės šviežių vaisių, uogų ir daržovių gamybos, perdirbimo ir (arba) tiekimo rinkai reikalavimai;

3.5. išskirtinės kokybės vaisiai, uogos ir daržovės – vaisiai, uogos ir daržovės, užauginti pagal Išskirtinės kokybės šviežių vaisių, uogų ir daržovių, taip pat jų perdirbtų produktų specifikacijos reikalavimus ir turintys sertifikatą, kuriuo tai patvirtinama;

3.6. įsipareigojimų ar jų dalies perdavimas – vieno žemės ūkio veiklos subjekto įsipareigojimų ar jų dalies pagal priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ veiklas perleidimas kitam žemės ūkio veiklos subjektui;

3.7. pareiškėjo ar paramos gavėjo duomenų ir dokumentų patikra (toliau – patikra) – fizinis ir (arba) administracinis pareiškėjo ar paramos gavėjo pateiktų duomenų ir dokumentų tikrinimas;

3.8. pusiau natūrali pieva – seniau kaip prieš penkerius metus arta arba įsėta pieva;

3.9. išskirtinės kokybės žemės ūkio ir maisto produktų sertifikatas (toliau – sertifikatas) – sertifikavimo įstaigos išduodamas dokumentas, kuriuo patvirtinama, kad vaisiai, uogos ir daržovės, jų gamyba, perdirbimas ir (arba) teikimas rinkai atitinka Išskirtinės kokybės šviežių vaisių, uogų ir daržovių, taip pat jų perdirbtų produktų specifikacijos reikalavimus;

3.10. sertifikuotas išskirtinės kokybės vaisių, uogų ir daržovių auginimo plotas – sertifikavimo įstaigos patvirtintas vaisių, uogų ir daržovių auginimo plotas, kuriame laikomasi Išskirtinės kokybės šviežių vaisių, uogų ir daržovių, taip pat jų perdirbtų produktų specifikacijos reikalavimų.

4. Kitos šiose Taisyklėse vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos ūkininko ūkio įstatyme, Lietuvos Respublikos žemės ūkio bendrovių įstatyme, Lietuvos Respublikos kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatyme ir kituose teisės aktuose.

III. PRIEMONĖS PRIORITETAİ, TIKSLINĖS SRITYS IR KOMPLEKSINIAI TIKSLAI

5. Priemonės prioritetai:

5.1. atkurti, išsaugoti ir pagerinti su žemės ūkiu susijusias ekosistemas;

5.2. skatinti efektyvų išteklių naudojimą ir remti perėjimą prie klimato kaitai atsparių, mažo anglies dioksido kiekio, technologijų taikymo žemės ūkio, maisto sektoriuose.

6. Priemonės veiklų įgyvendinimas prisideda prie šių tikslinių sričių:

6.1. biologinės įvairovės atkūrimo, išsaugojimo ir didinimo, palaikant arba atstatant pakankamos įvairovės ir ploto buveines bei skatinant aplinkai draugišką ūkininkavimą, ypatingai jautriose gamtinių požiūriu teritorijose;

6.2. priemonių, susijusių su Bendrosios vandens politikos direktyvos 2000/60/EB, direktyvos 2009/128/EB, nustatančios Bendrijos veiksmų pagrindus siekiant tausiojo pesticidų naudojimo ir direktyvos 91/676/EEB dėl vandens apsaugos nuo taršos nitratais iš žemės ūkio šaltinių, įgyvendinimo ir tęstinumo užtikrinimo, siekiant vandentvarkos gerinimo, įskaitant trąšų ir augalų apsaugos produktų tvarkymą;

6.3. apsaugoti dirvožemį nuo degradacijos ir erozijos, siekiant gerinti dirvožemio kokybę bei skatinant prisitaikymą prie klimato kaitos;

6.4. specifinių teritorijų tvarkymo, siekiant didesnės anglies dvideginio absorbcijos ir emisijos mažinimo.

7. Priemonės veiklų įgyvendinimas prisideda prie kompleksinių tikslų, orientuotų į aplinkos apsaugą, klimato kaitos švelninimą ir prisitaikymą prie jo, taikant atitinkamą žemės ūkio praktiką, suderinamą su aplinkos, kraštovaizdžio ypatumais, gamtinių išteklių, dirvožemio išsaugojimu ir gerinimu.

IV. REMIAMA VEIKLA IR PARAMOS DYDIS

8. Priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ remiamos veiklos:

8.1. „Ekstensyvus pievų tvarkymas ganant gyvulius“ – 101 Eur už ha;

8.2. „Specifinių pievų tvarkymas“ – 69 Eur už ha;

8.3. „Ekstensyvus šlapynių tvarkymas“ – 208 Eur už ha;

8.4. „Nykstančios meldinių nendrinukių populiacijos buveinių saugojimas natūraliose ir pusiau natūraliose pievose“ – 291 Eur už ha;

8.5. „Nykstančios meldinių nendrinukių populiacijos buveinių saugojimas šlapynėse“ – 160 Eur už ha;

8.6. „Medingųjų augalų juostos ar laukai ariamojoje žemėje“ – 68 Eur už ha;

8.7. „Vandens telkinių apsauga nuo taršos ir dirvos erozijos ariamojoje žemėje“ – 221 Eur už ha;

8.8. „Melioracijos griovių šlaitų priežiūra“:

– išvežant nušienautą žolę – 155 Eur už ha;

– nušienautą susmulkintą žolę paskleidžiant ant melioracijos griovio šlaito – 141 Eur už ha;

8.9. „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“ – 232 Eur už ha;

8.10. „Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“ (didžiausias bendras remiamas plotas – 100 ha):

– daržovėms ir bulvėms – 318 Eur už ha;

– vaisiams ir uogoms – 336 Eur už ha;

8.11. „Dirvožemio apsauga“ už ankštinių augalų arba daugiamečių žolių auginimą – 45 Eur už ha.

V. GALIMI PAREIŠKĖJAI

9. Pareiškėjai gali būti fiziniai ir juridiniai asmenys.

10. Pareiškėjo ir (arba) paramos gavėjo mirties, pagal Priemonės veiklą prisiimtų įsipareigojimų perdavimo atveju, parama gali būti mokama įsipareigojimų perėmėjui, jeigu jis įsipareigojimų perėmimo metu atitinka pareiškėjams keliamus tinkamumo kriterijus ir laikosi prisiimtų įsipareigojimų.

VI. TINKAMUMO SĄLYGOS IR REIKALAVIMAI PARAMAI GAUTI

11. Pareiškėjas laikomas tinkamu gauti paramą, jei atitinka šiame Taisyklių punkte išvardytas tinkamumo gauti paramą sąlygas ir reikalavimus. Pareiškėjo tinkamumas gauti paramą vertinamas pagal

paraiškos pateikimo dieną pateiktus, dokumentais pagrįstus bei viešuosiuose registruose esančius duomenis.

12. Bendrosios sąlygos ir reikalavimai:

12.1. paraišką teikia subjektas, įvardytas tinkamu pareiškėju šių Taisyklių V skyriuje;

12.2. veikla atitinka šių Taisyklių III skyriuje nurodytą prioritetą, tikslines sritis ir kompleksinius tikslus;

12.3. pareiškėjas neturi įsiskolinimų Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos ir Valstybiniam socialinio draudimo fondui prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos. Ši nuostata netaikoma juridiniams asmenims, kuriems Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka yra atidėti socialinio draudimo įmokų ir (arba) mokesčių mokėjimo terminai;

12.4. pareiškėjui nėra iškelta byla dėl bankroto arba jo įmonė / veikla yra likviduojama;

12.5. pareiškėjas įgyvendina Priemonės veiklas Lietuvos Respublikos teritorijoje;

12.6. pareiškėjas, kaip valdos valdytojas, savo vardu yra įregistravęs valdą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. gegužės 15 d. įsakymo Nr. 3D-278 „Dėl žemės ūkio valdų registravimo Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre“, nustatyta tvarka;

12.7. nuo pirmos paraiškos pateikimo dienos kasmet deklaruoti žemės ūkio naudmenas ir pasėlius;

12.8. prisiimti ir laikytis įsipareigojimų pagal veiklą deklaruotuose plotuose 5, 6 arba 7 metus.

13. Tinkamumo kriterijai:

13.1. bendras tinkamas paramai žemės ūkio naudmenų ir kitas plotas, už kurį mokama kompensacinė išmoka pagal atitinkamas veiklas, yra ne mažesnis kaip 1 ha žemės ūkio naudmenų;

13.2. tinkamas paramai žemės ūkio naudmenų plotas, už kurį mokama kompensacinė išmoka:

13.2.1. pagal veiklą „Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“ – ne mažesnis kaip 1 ha;

13.2.2. pagal veiklą „Medingųjų augalų juostos ar laukai ariamojoje žemėje“ – ne mažesniame kaip 5 ha ariamosios žemės plote įveista ne mažesnė kaip 0,5 ha medingųjų augalų juosta ar laukas. Medingųjų augalų mišinio lauko ar juostos ploto santykis ariamosios žemės ploto atžvilgiu yra 0,1 ha vienam hektarui;

13.2.3. pagal veiklą „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“ – daugiamete ganykla arba pieva verčiamas ariamosios žemės plotas, ne mažesnis kaip 0,5 ha ir esantis Aplinkos ministerijos ar jos įgaliotos institucijos patvirtintoje „Rizikos“ vandens telkinio baseino teritorijoje;

13.2.4. pagal veiklą „Melioracijos griovių šlaitų priežiūra“ – ne mažesnis kaip 0,1 ha;

13.2.5. pagal veiklą „Vandens telkinių apsauga nuo taršos ir dirvos erozijos ariamojoje žemėje“ – ne mažesnis kaip 0,5 ha;

13.3. mažiausias lauko plotas, už kurį mokamos kompensacinės išmokos pagal priemonės veiklas, išskyrus veiklas, nurodytas šių Taisyklių 13.2.2–13.2.3 ir 13.2.5 papunkčiuose – 0,1 ha;

13.4. įsipareigojimų laikotarpiu pagal veiklą „Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“ pareiškėjas įsipareigoja kasmet naudotis individualiomis, specializuotų konsultantų teikiamomis konsultacinėmis paslaugomis, siekiant įgyti veiklai įgyvendinti reikalingų žinių ir gebėjimų;

13.5. pagal veiklą „Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“ auginti sertifikuotus išskirtinės kokybės vaisius, uogas ir (arba) daržoves laikantis specifikacijoje išdėstytų reikalavimų. Tinkamos sertifikuoti vaisių, uogų ir daržovių rūšys pateikiamos šių Taisyklių 6 priede.

14. Pareiškėjai, prisiėmę įsipareigojimus pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ programas ir (arba) veiklas, išskyrus programą „Ekologinis ūkininkavimas“, gali:

14.1. tęsti visus likusius pagal Priemonės programas ir (arba) veiklas prisiimtus įsipareigojimus, deklaruodamas tuos pačius pagal atitinkamą programą ir (arba) veiklą deklaruotus plotus. Tęsimiems įsipareigojimams bus taikomos 2007–2013 m. Priemonės „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ įgyvendinimo taisyklės, išskyrus Pagrindinius reikalavimus ir sankcijas už jų nesilaikymą, kurie pagal veiklas nurodyti šių Taisyklių 1 priede (toliau – Pagrindiniai reikalavimai), išskyrus šiuos atvejus:

14.1.1. kai pareiškėjai tęsia likusius prisiimtus įsipareigojimus pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ programos „Kraštovaizdžio tvarkymas“ veiklas: „Natūralių ir pusiau natūralių pievų tvarkymas“, „Šlapynių tvarkymas“, „Vandens telkinių pakrančių apsaugos juostos tvarkymas pievose“, „Ražienų laukai per žiemą“, „Kraštovaizdžio elementų valdoje (gyvatvorių) tvarkymas“ bus taikomos 2007–2013 m. Priemonės „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ įgyvendinimo taisyklės;

14.1.2. pareiškėjai, 2014 m. pateikę paraiškas ir įvykdę įsipareigojimus pagal Priemonę „Pelno nesiekiančios investicijos“, privalo tęsti įsipareigojimus deklaruodami tą patį plotą ir vykdyti įsipareigojimus pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės veiklą „Melioracijos griovių šlaitų priežiūra“.

14.2. nesutikdamas su pasikeitusiais reikalavimais, nutraukti visus pagal Priemonės programas ir (arba) veiklas prisiimtus įsipareigojimus negrąžinant gautų išmokų pagal Priemonės programas ir (arba) veiklas, išskyrus pareiškėjus, kurie įvykdė prisiimtus įsipareigojimus pagal priemonę „Pelno nesiekiančios investicijos“ ir toliau tęsia prisiimtus įsipareigojimus pagal 2007–2013 m. Priemonės „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ veiklą „Melioracijos griovių šlaitų tvarkymas“.

15. Pareiškėjui draudžiama tame pačiame pagal veiklą deklaruotame plote vykdyti daugiau nei vieną iš šiose Taisyklėse minimų Priemonės veiklų.

16. Pareiškėjai, gali dalyvauti šiose Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonėse: „Su NATURA 2000 ir vandens pagrindų direktyva susijusios išmokos“ ir „Išmokos už vietoves, kuriose esama gamtinių ar kitokių specifinių kliūčių“ deklaruodami tuos pačius plotus, kuriuos įsipareigojo tvarkyti pagal Priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ veiklas.

17. Pareiškėjai, negali dalyvauti priemonės „Ekologinis ūkininkavimas“ veiklose deklaruodami tuos pačius plotus, kuriuos įsipareigojo tvarkyti pagal Priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ veiklas.

18. Pareiškėjas, norintis dalyvauti atitinkamose Priemonės veiklose su papildomu plotu, kitais metais turi teikti naują paraišką pagal šių Taisyklių VI, VII skyriuose nustatytus reikalavimus, įbraižydamas deklaruotus pagal veiklą papildomus laukų plotus atskirai. Šiuo atveju, pareiškėjui įsipareigojimų laikotarpis skaičiuojamas naujai deklaruotiems pagal veiklą (-as) plotams, o anksčiau pateiktos paramos paraiškos (paraiškų) įsipareigojimų laikotarpis nekinta.

VII. ĮSIPAREIGOJIMAI

19. Pareiškėjai ir (arba) paramos gavėjai, įgyvendinantys Priemonę, įsipareigoja:

19.1. laikytis įsipareigojimų 5, 6 arba 7 metus vykdyti atitinkamą Priemonės veiklą, nuo paramos paraiškos pirmos pateikimo dienos iki paskutinių įsipareigojimo metų nustatytos žemės ūkio naudmenų ir kitų plotų deklaravimo pradžios dienos. Prisiimtų įsipareigojimų trukmė negali būti keičiama;

19.2. kasmet teikti paramos paraišką pagal Priemonės atitinkamas veiklas;

19.3. įsipareigojimų laikotarpiu veiklą vykdyti tame pat paramos paraiškoje (-ose) nurodytame plote (t. y. tuose pat nurodytų kontrolinių žemės sklypų laukuose) ir kasmet deklaruoti tuos plotus. Veiklos „Medingųjų augalų juostos ar laukai dirbamoje žemėje“, „Dirvožemio apsauga“ ir „Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“ kasmet gali būti vykdomos skirtinguose laukuose, tačiau išlaikant tokį pat pagal atitinkamos veiklos reikalavimus tvarkomą naudmenų plotą;

19.4. per įsipareigojimų laikotarpį, nuo pirmos paraiškos pateikimo dienos nesumažinti paraiškoje nurodytų plotų daugiau kaip 5 proc. pagal veiklą. Per įsipareigojimų laikotarpį, nuo pirmos paramos paraiškos pateikimo dienos paramos gavėjas joje nurodytus pagal veiklą deklaruotus plotus gali sumažinti ne daugiau kaip 10 proc. esant vienai iš šių sąlygų:

19.4.1. kai atlikus kadastrinius (geodezinius matavimo prietaisais) ar geodezinius žemės matavimus, nustatomi žemės plotų pakitimai;

19.4.2. kai paramos paraiškoje žemės sklypai pažymėti kodu bl3 (tai sklypai, kuriuose vyraujantis dangos tipas yra neužstatyta (pastatais, statiniais, kitais infrastruktūros objektais) teritorija ir vyraujantis ūkinis naudojimas yra miško žemė (miškai, medžių grupės, krūmynai ir pan.);

19.5. visoje valdoje laikytis valdymo reikalavimų ir trąšų bei augalų apsaugos produktų naudojimo reikalavimų, nurodytų Valdymo reikalavimų ir trąšų bei augalų apsaugos produktų naudojimo reikalavimų apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. sausio 16 d. įsakymu Nr. 3D-23 „Dėl Žemės ūkio veiklos valdymo reikalavimų ir trąšų bei augalų apsaugos produktų naudojimo reikalavimų aprašo patvirtinimo ir valdymo kontrolės institucijų paskyrimo“, ir žemės ūkio naudmenų geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimų, nurodytų Žemės ūkio naudmenų geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimų apraše (toliau – Aprašas), patvirtintame Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. liepos 10 d. įsakymu Nr. 3D-327 „Dėl Žemės ūkio naudmenų geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimų aprašo patvirtinimo“;

19.6. visoje valdoje laikytis Pagrindinių reikalavimų pagal veiklą;

19.7. jei valdoje naudojami profesionaliajam naudojimui skirti augalų apsaugos produktai, pildyti Augalų apsaugos produktų įvežimo, sandėliavimo, prekybos ir naudojimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2003 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 3D-564 „Dėl Augalų apsaugos produktų įvežimo, vežimo, saugojimo, naudojimo, tiekimo rinkai taisyklių patvirtinimo“, 3 priede nurodytos formos Profesionaliajam naudojimui skirtų augalų apsaugos produktų apskaitos žurnalą. Žurnalas turi būti užpildytas per 24 valandas po produkto naudojimo. Agentūros vykdomų patikrų ūkyje metu pareiškėjas ir (arba) paramos gavėjas šį žurnalą privalo pateikti Agentūros darbuotojui paprašius. Žurnalas turi būti saugomas visą prisiimtų įsipareigojimų laikotarpį ir metus jam pasibaigus ir pateikiamas Agentūros darbuotojui paprašius, Agentūros vykdomų patikrų ūkyje metu. Žurnalas gali būti pildomas ir saugomas elektroninėje laikmenoje;

19.8. jei valdoje naudojamos organinės ir (arba) mineralinės trąšos ir (arba) augalų apsaugos produktai, skirti neprofesionaliajam naudojimui:

19.8.1. ūkiai pagal Mėšlo ir srutų tvarkymo aplinkosaugos reikalavimų aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2005 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. D1-367/3D-342 „Dėl Mėšlo ir srutų tvarkymo aplinkosaugos reikalavimų aprašo patvirtinimo“, privalo turėti tręšimo planus, nurodytus minėtame apraše, ir juos įgyvendinti;

19.8.2. ūkiai, kurie tręšia organinėmis trąšomis (išskyrus reikalavimą ūkiams, nurodytą 19.8.1 papunktyje) ir (arba) žemės ūkio valdoje naudoja mineralines trąšas, ir (arba) tie, kurie naudoja neprofesionaliajam naudojimui skirtas augalų apsaugos priemones, privalo pildyti Trąšų naudojimo ir augalų apsaugos produktų, skirtų neprofesionaliajam naudojimui, apskaitos žurnalą, pateiktą šių Taisyklių 2 priede. Po augalų apsaugos produkto panaudojimo žurnalas turi būti užpildytas per 24 valandas, o po mineralinių ir (arba) organinių trąšų panaudojimo – per 5 darbo dienas (žurnalas gali būti pildomas ir saugomas elektroninėje laikmenoje). Žurnalas turi būti saugomas visą prisiimtų įsipareigojimų laikotarpį ir metus jam pasibaigus ir pateikiamas Agentūros darbuotojui paprašius, Agentūros vykdomų patikrų ūkyje metu;

19.9. jei pareiškėjas ir (ar) paramos gavėjas dalyvauja Priemonės veiklose „Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“, „Dirvožemio apsauga“ valdoje turi taikyti integruotos augalų apsaugos principus. Pareiškėjas ir (ar) paramos gavėjas turi būti registruotas Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnybos Integruotoje augalų apsaugos informavimo, konsultavimo ir mokymų informacinėje sistemoje (toliau – IKMIS). Tais atvejais, kai IKMIS nėra duomenų apie kenkėjų ir ligų plitimą sodininkystės ir daržininkystės (išskyrus bulves) ūkiuose, kasmet iki einamųjų metų kovo 1 d. parengti ir su konsultantu suderinti sodo, daržo augalų apsaugos produktų naudojimo schemą, atsižvelgiant į praeitų metų kenkėjų ir ligų plitimą bei registruotus augalų apsaugos produktus. Ši schema turi būti saugoma visą prisiimtų įsipareigojimų laikotarpį ir metus jam pasibaigus;

19.10. pareiškėjai ir (arba) paramos gavėjai, įgyvendinantys atitinkamą Priemonės veiklą, įsipareigoja laikyti arba gali laikyti atitinkamą sutartinių gyvulių (toliau – SG) skaičių pagal šių Taisyklių 3 priede pateikiamą (valdytojo ir (ar) partnerio) gyvulių perskaičiavimą į SG (skaičiuojamas metinis vidurkis nuo praėjusių metų rugsėjo 1 d. iki einamųjų metų rugpjūčio 31 d. pagal Ūkinių gyvūnų registre valdytojo ir (ar) partnerio vardu esančius duomenis). Jeigu einamaisiais metais pareiškėjo valdoje buvo atlikta patikra vietoje, kurios metu valdoje laikomi ūkiniai gyvūnai buvo tikrinami pagal Ūkinių gyvūnų registre valdytojo ir (ar) partnerio vardu esančius duomenis, tačiau patikros vietoje metu nustatytas SG skaičius neatitinka Ūkinių gyvūnų registre valdytojo ir (ar) partnerio vardu esančių duomenų, SG / ha bus perskaičiuojamas vadovaujantis patikros vietoje nustatytais duomenimis pagal šių Taisyklių 40 punkto nuostatas;

19.11. pildyti pagal Priemonės veiklose nurodytus reikalavimus Atliktų ūkio darbų pagal veiklas žurnalą, pateiktą šių Taisyklių 7 priede. Žurnalas turi būti užpildytas per 72 valandas po atliktų darbų. Šį žurnalą pareiškėjas ir (arba) paramos gavėjas Agentūros vykdomų patikrų ūkyje metu privalo pateikti Agentūros darbuotojui. Žurnalas privalo būti saugomas visą prisiimtų įsipareigojimų laikotarpį ir metus jam pasibaigus. Žurnalas gali būti pildomas ir saugomas elektroninėje laikmenoje;

19.12. tvarkyti buhalterinę apskaitą teisės aktų nustatyta tvarka. Agentūros vykdomų patikrų ūkyje metu pareiškėjas ir (arba) paramos gavėjas Agentūros darbuotojui privalo pateikti buhalterinės apskaitos dokumentus. Šie dokumentai privalo būti saugomi visą prisiimtų įsipareigojimų laikotarpį ir metus jam pasibaigus;

19.13. neprisiimti įsipareigojimų vykdyti Priemonės veiklos „Melioracijos griovių šlaitų priežiūra“ tais atvejais, kai pagal veiklą „Melioracijos griovių šlaitų priežiūra“ vykdomi melioracijos griovio šlaito priežiūros darbai (šienavimas, krūmų kirtimas) atliekami valstybės biudžeto lėšomis;

19.14. sudaryti sąlygas asmenims, turintiems teisę audituoti ir (arba) kontroliuoti, tikrinti, kaip yra vykdoma veikla, laikomasi sąlygų, už ką buvo skirta kompensacinė išmoka;

19.15. teikti visą informaciją ir duomenis, reikalingus statistikos tikslams ir programos įgyvendinimo stebėsenai bei vertinimams atlikti.

20. Vykdydami veiklą „Ekstensyvus pievų tvarkymas ganant gyvulius“ pareiškėjai ir (arba) paramos gavėjai įsipareigoja:

20.1. deklaruoti natūralias ir pusiau natūralias pievas, kurios daugiau nei 5 m. nebuvo persėtos kultūrinėmis daugiametėmis žolėmis;

20.2. nearti pievų ir jų nepersėti kultūrinėmis žolėmis;

20.3. neįrengti naujų drenažo, laistymo ir drėkinimo sistemų;

20.4. pievose nenaudoti augalų apsaugos produktų, mineralinių ir organinių trąšų (išskyrus gyvulių ganyimą);

20.5. laikyti gyvulius ir vidutiniškai ganiavos laikotarpiu ganyti ne mažesniu intensyvumu kaip 0,3 SG / ha ir ne didesniu intensyvumu kaip 1 SG / ha įsipareigoto pagal Priemonės veiklą ploto;

20.6. ganyti gyvulius tuose laukuose, kuriuose yra įsipareigota pagal veiklą;

20.7. nenuganytos žolės likučius nušienauti ir išvežti iki spalio 30 d.;

20.8. gyvulių ganyimo laikotarpis nuo gegužės 1 d. iki spalio 30 d.;

21. Vykdydami veiklą „Specifinių pievų tvarkymas“ pareiškėjai ir (arba) paramos gavėjai įsipareigoja:

21.1. vykdyti veiklą Aplinkos ministerijos ar jos įgaliotos institucijos nustatytuose Europos Bendrijos svarbos natūralių ir saugomų rūšių buveinių plotuose. Informacija apie šiuos plotus skelbiama Paraiškų priėmimo informacinėje sistemoje (toliau – PPIS);

21.2. nearti pievų ir jų nepersėti kultūrinėmis žolėmis;

21.3. neįrengti naujų drenažo, laistymo ir drėkinimo sistemų;

21.4. nenaudoti augalų apsaugos produktų, netręšti mineralinėmis ir organinėmis trąšomis (išskyrus gyvulių ganyimą), neskleisti nuotekų dumblo;

21.5. laikyti gyvulius ir vidutiniškai ganiavos laikotarpiu juos ganyti ne didesniu intensyvumu kaip 1 SG / ha įsipareigotame pagal priemonės veiklą plote;

21.6. gyvulių ganyimo laikotarpis – nuo gegužės 1 d. iki spalio 30 d.;

21.7. šienavimą pradėti ne anksčiau kaip liepos 15 d.;

21.8. nušienautos žolės nesmulkinti ir nepaskleisti. Žolė iš lauko turi būti išvežta, nušienauta iki spalio 15 d.

21.9. privaloma nenuganytos žolės likučius nušienauti iki spalio 15 d.

22. Vykdydami veiklą „Ekstensyvus šlapynių tvarkymas“ Pareiškėjai ir (arba) paramos gavėjai įsipareigoja:

22.1. vykdyti veiklą tik Aplinkos ministerijos ar jos įgaliotos institucijos nustatytuose šlapynių plotuose. Informacija apie šiuos plotus skelbiama PPIS;

22.2. neįrengti naujų drenažo sistemų ar laistymo ir drėkinimo sistemų;

22.3. nenaudoti mineralinių ir organinių trąšų (išskyrus gyvulių ganyimą), augalų apsaugos produktų;

22.4. kasmet šienauti arba ganyti jose gyvulius, laikantis šių reikalavimų (pareiškėjas gali laisvai nuspręsti, ar ganyti, ar šienauti):

22.4.1. šienauti pradėti ne anksčiau kaip liepos 15 d.;

22.4.2. ganyti gyvulius ganiavos laikotarpiu ne didesniu intensyvumu kaip 1 SG / ha pagal priemonės veiklą deklaruotame plote;

22.4.3. ganyti gyvulius nuo gegužės 1 d. iki spalio 30 d.;

22.4.4. nenuganytos žolės likučius nušienauti. Pašalinti nušienautą žolę bei nenuganytos arba nušienautos žolės likučius iki kitų metų kovo 1 d.

23. Vykdydami veiklą „Nykstančios meldinių nendrinukių populiacijos buveinių saugojimas natūraliose ir pusiau natūraliose pievose“ pareiškėjai ir (arba) paramos gavėjai įsipareigoja:

23.1. vykdyti veiklą pievose, kuriose nustatyta meldinių nendrinukių buveinių. Informacija apie šiuos plotus skelbiama PPIS;

23.2. neįrengti naujų drenažo, laistymo ir drėkinimo sistemų;

23.3. nenaudoti augalų apsaugos produktų, mineralinių ir organinių (išskyrus gyvulių ganymą) trąšų, kalkinimo priemonių;

23.4. nuo einamųjų metų birželio 15 d. iki liepos 1 d., paraiškų priėmimo vietoje ar prisijungus elektroniniu būdu, susipažinti su PPIS atnaujintais, atsižvelgiant į Aplinkos ministerijos ar jos įgaliotos institucijos pateiktą informaciją dėl meldinės nendrinukės nustatymo fakto pagal veiklą deklaruotuose plotuose, duomenimis. Remiantis šiais duomenimis, įsipareigotus plotus tvarkyti taip:

23.4.1. Aplinkos ministerijai ar jos įgaliotai institucijai neradus meldinių nendrinukių buveinėse perinčių paukščių (veisimosi elgesį demonstruojančių patinų), pusė teritorijos pradėti šienauti ne anksčiau kaip liepos 1 d., žolę nupjauti iki liepos 30 d.;

23.4.2. Aplinkos ministerijai ar jos įgaliotai institucijai radus meldinių nendrinukių buveinėse perinčių paukščių (veisimosi elgesį demonstruojančių patinų), pusė teritorijos pradėti šienauti ne anksčiau kaip rugpjūčio 15 d.;

23.5. vegetacijos pabaigoje nušienauti visą likusį plotą ir nušienautą žolę išvežti iš lauko iki spalio 1 d. (išskirtiniais atvejais dėl aukšto gruntinio vandens (kai negali įvažiuoti žolei išvežti reikalinga technika) lygio iki spalio 1 d. nušienauta žolė turi būti sukrauta į krūvas ir išvežta iš lauko iki kitų metų kovo 1 d.);

23.6. ekstensyviai ganyti tik nušienautose teritorijose (ganyti tik nerišant gyvulių);

23.7. ganyti gyvulius ganiavos laikotarpiu ne didesniu intensyvumu kaip 1 SG / ha įsipareigotame pagal priemonės veiklą plote;

23.8. ganyti baigti iki spalio 15 d.

24. Vykdydami veiklą „Nykstančios meldinių nendrinukių populiacijos buveinių saugojimas šlapynėse“ pareiškėjai ir (arba) paramos gavėjai įsipareigoja:

24.1. vykdyti veiklą šlapynėse, kuriose nustatytos meldinių nendrinukių buveinių. Informacija apie šiuos plotus skelbiama PPIS;

24.2. neįrengti naujų drenažo sistemų;

24.3. nenaudoti augalų apsaugos produktų, mineralinių ir organinių (išskyrus gyvulių ganymą) trąšų, kalkinimo priemonių;

24.4. šienauti 50 proc. ploto kiekvienais metais (per 2 metus nušienaujant visą plotą);

24.5. pradėti šienauti ne anksčiau kaip rugpjūčio 1 d.;

24.6. sutvarkyti nupjautą žolę (pvz., sugrėbti, surulonuoti, sudėti į krūvas ar kt. būdais) iki spalio 1 d. bei išvežti iki kitų metų kovo 1 d.;

24.7. nepaskleisti nušienautos susmulkintos žolės;

24.8. laikytis ganymo reikalavimų (jei ganoma):

24.8.1. ganyti gyvulius ganiavos laikotarpiu ne didesniu intensyvumu kaip 1 SG / ha pagal priemonės veiklą deklaruotame plote;

24.8.2. ganyti galima visame pagal priemonės veiklą deklaruotame plote;

24.8.3. ganyti baigti iki spalio 15 d.

25. Vykdydami veiklą „Medingųjų augalų juostos ar laukai ariamojoje žemėje“ pareiškėjai ir (arba) paramos gavėjai įsipareigoja:

25.1. įsėti medingųjų augalų mišinį, ariamojoje žemėje, susidedantį iš ne mažiau kaip 3 rūšių medingųjų augalų (Medingųjų augalų sąrašas pateikiamas šių Taisyklių 4 priede). Mišinio laukus įveisti kaip atskirus laukus arba ne siauresnes kaip 6 m pločio juostas. Nei vienas iš medingųjų augalų, vertinant vizualiai, negali sudaryti daugiau kaip 70 proc. mišinio;

25.2. nenaudoti augalų apsaugos produktų, mineralinių ir organinių trąšų;

25.3. birželio 1–30 d. nupjauti pusę ploto;

25.4. rugsėjo 1–30 d. nupjauti visą likusį plotą;

25.5. išvežti nupjautą, susmulkintą žolę iki rugsėjo 30 d.

26. Vykdydami veiklą „Vandens telkinių apsauga nuo taršos ir dirvos erozijos ariamojoje žemėje“ pareiškėjai ir (arba) paramos gavėjai įsipareigoja:

26.1. pirmaisiais įsipareigojimų metais, iki liepos 1 d., ariamąją žemę, esančią šalia paviršinio vandens telkinio apsaugos juostos, privalomos pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, apsėti daugiametėmis žolėmis. Praplėstos apsaugos juostos plotis gali būti nuo 5 iki 10 m.;

26.2. nearti, nenaudoti augalų apsaugos produktų, organinių (išskyrus tuos atvejus, kai ganomi gyvuliai) ir mineralinių trąšų;

26.3. kartą per metus nušienauti iki privalomos pagal teisės aktus pakrantės apsaugos juostos (pareiškėjas gali laisvai nuspręsti, ar ganyti, ar šienauti):

26.3.1. šienauti pradėti ne anksčiau kaip liepos 1 d. ir baigti ne vėliau kaip rugsėjo 30 d.;

26.3.2. nušienautą ar susmulkintą žolę pašalinti iki rugsėjo 30 d.;

26.4. gyvulius ganyti nuo gegužės 1 d. iki spalio 30 d.;

26.5. ganyti gyvulius ganiavos laikotarpiu ne didesniu intensyvumu kaip 1 SG / ha įsipareigotame pagal priemonės veiklą plote;

27. Vykdydami veiklą „Melioracijos griovių šlaitų priežiūra“ pareiškėjai ir (arba) paramos gavėjai įsipareigoja:

27.1. nesuarti melioracijos griovio šlaito ir 1 metro pločio apsauginės juostos;

27.2. nenaudoti organinių ir mineralinių trąšų, augalų apsaugos produktų melioracijos griovio šlaite ir 1 metro pločio apsauginėje juostoje;

27.3. pasirinkti melioracijos griovių šlaitų priežiūros būdą, kai nušienauta žolė yra išvežama:

27.3.1. melioracijos griovio šlaitą ir 1 m pločio apsauginę juostą nušienauti kartą per metus (pradėti šienavimą ne anksčiau kaip rugpjūčio 1 d. ir baigti iki rugsėjo 30 d.);

27.3.2. pašalinti krūmus ir jų ataugas, augančias melioracijos griovių šlaituose ir 1 metro pločio apsauginėje juostoje iki rugsėjo 30 d.;

27.3.3. iki rugsėjo 30 d. išvežti nušienautą žolę, iškirstus krūmų ir jų ataugas;

27.3.4. išvežti nušienautą (nesusmulkintą arba susmulkintą) žolę.

27.4. pasirinkti melioracijos griovių šlaitų priežiūros būdą, kai nušienauta žolė yra susmulkinama ir paskleidžiama ant melioracijos griovio šlaito:

27.4.1. melioracijos griovio šlaitą ir 1 metro pločio apsauginę juostą nušienauti kartą per metus (pradėti šienavimą ne anksčiau kaip rugpjūčio 1 d. ir baigti iki rugsėjo 30 d.);

27.4.2. nušienautą žolę susmulkinti ne anksčiau kaip rugpjūčio 1 d. ir ne vėliau kaip iki rugsėjo 30 d. Nesusmulkintą žolę išvežti;

27.4.3. pašalinti krūmus ir jų ataugas, augančias melioracijos griovių šlaituose ir 1 metro pločio apsauginėje juostoje iki rugsėjo 30 d.

28. Vykdydami veiklą „Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“ pareiškėjai ir (arba) paramos gavėjai įsipareigoja:

28.1. prisiimtų įsipareigojimų laikotarpiu, ne vėliau kaip antraisiais įsipareigojimų metais, pasinaudoti ir vėlesniais metais naudotis individualiomis, specializuotų konsultantų teikiamomis konsultacinėmis paslaugomis, siekdamas įgyti veiklos įgyvendinimui reikalingų žinių ir gebėjimų dėl integruoto augalų apsaugos produktų naudojimo. Papildomai gali būti naudojamos konsultacinėmis paslaugomis kitais aktualiais veiklai vykdyti klausimais;

28.2. turėti sertifikatą. Pirmaisiais metais šioje veikloje dalyvaujantiems pareiškėjams paramos paraiškos pateikimo metu pateikti sertifikato nereikia;

28.3. antroje augalų vegetacijos pusėje piktžolės naikinti tik mechaninėmis priemonėmis;

28.4. augalų apsaugos produktus, turinčius tos pačios veikliosios medžiagos, naudoti ne dažniau kaip 2 kartus per vegetacijos laikotarpį;

28.5. nenaudoti toksiškų ir labai toksiškų, paženklintų „T“ bei „T+“ augalų apsaugos produktų, vaisių, uogų ir daržovių apsaugai;

28.6. laikantis kiekvienai rūšiai reikalingos fitosanitarinės pertraukos sudaryti ir vykdyti sėjomainos planą. Sėjomainos plano kopija turi būti pateikta Agentūrai patikros vietoje metu;

28.7. kiekvienais metais vadovaujantis dirvožemio ir (arba) augalo laboratoriniais tyrimais sudaryti ir vykdyti tręšimo planą. Tręšimo plano kopija turi būti pateikta Agentūrai patikros vietoje metu.

29. vykdydami veiklą „Dirvožemio apsauga“ pareiškėjai ir (arba) paramos gavėjai įsipareigoja:

29.1. pasirinktinai prisiimti vieną ar du įsipareigojimus – auginti ankštinius augalus ir (arba) įsėti daugiamečių žolių įsėlį:

29.1.1. kiekvienais metais, ne mažesniame kaip 20 proc. deklaruoto pagal veiklą ariamosios žemės plote, auginti ankštinius augalus arba jų mišinį. „Rizikos“ vandens telkinių teritorijoje ankštiniais augalais arba jų mišiniu užsėtas plotas kiekvienais metais turi sudaryti ne mažiau kaip 30 proc. pagal programą deklaruoto ariamosios žemės ploto. (Ankštinių augalų sąrašas pateikiamas šių taisyklių 5 priede);

29.1.2. įsėti daugiamečių žolių įsėlį ne mažesniame kaip 20 proc. pagal veiklą deklaruotame ariamosios žemės plote ir išlaikyti 2 metus tame pačiame lauke nuo įsėjimo metų. „Rizikos“ vandens telkinių teritorijoje daugiamečių žolių įsėlis turi būti ne mažiau kaip 30 proc. pagal programą deklaruoto ariamosios žemės ploto ir išlaikomas 2 metus tame pačiame lauke nuo įsėjimo metų. (Daugiamečių žolių sąrašas pateikiamas šių Taisyklių 5 priede):

29.1.2.1. įsėlį deklaruoti antraisiais įsėjimo metais;

29.1.2.2. kasmet iki spalio 1 d. įsėlį nušienauti;

29.1.2.3. antraisiais daugiamečių žolių įsėlio metais šį plotą suarti ar kitaip įdirbti nuo rugpjūčio 15 d. iki spalio 1 d.

29.2. nenaudoti augalų apsaugos produktų, mineralinių trąšų.

30. Vykdydami veiklą „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“ pareiškėjai ir (arba) paramos gavėjai įsipareigoja:

30.1. pirmaisiais programos įgyvendinimo metais iki liepos 1 d. ariamojoje žemėje įsėti daugiamečių žolės;

30.2. įveistoje daugiamečioje ganykloje (pievoje) nenaudoti augalų apsaugos produktų ir mineralinių trąšų. Organines trąšas galima skleistis antraisiais ir vėlesniais metais ne vėliau kaip iki spalio 10 d.;

30.3. antraisiais ir paskesniais metais po įsėjimo pirmąją žolę nupjauti ir išvežti iki rugpjūčio 1 d. Antrąją žolės pjovimą pradėti ne anksčiau kaip rugpjūčio 15 d., šienavimą baigti ne vėliau kaip rugsėjo 30 d.;

30.4. antrosios pjūties žolę išvežti iki rugsėjo 30 d. Visais atvejais nušienautą žolę išvežti;

30.5. jei ganykloje arba pieva paverstame lauke bus ganomi gyvuliai, ganyti ganiavos laikotarpiu ne didesniu intensyvumu kaip 1 SG / ha įsipareigotame pagal Priemonės veiklą plote. Ganymo laikotarpis nuo gegužės 1 d. iki spalio 30 d.

31. Pareiškėjo įsipareigojimai gali būti svarstomi iš naujo ir keičiami šiais atvejais:

31.1. kai iš dalies pasikeičia atitinkami privalomi standartai, reikalavimai ir įsipareigojimai, nurodyti Reglamento (ES) Nr. 1305/2013 28(3) straipsnyje;

31.2. kai reikia atlikti pakeitimus, kad būtų išvengta Reglamento (ES) Nr. 1307/2013 43 straipsnyje nurodytos praktikos dvigubo finansavimo, kai tokia praktika iš dalies keičiama;

31.3. kai priimti įsipareigojimai trunka ilgiau nei dabartinis programavimo laikotarpis ir pakeitimai yra būtini siekiant pritaikyti įsipareigojimus prie kito programavimo laikotarpio teisinės sistemos.

VIII. PARAIŠKŲ TEIKIMO TVARKA

32. Pareiškėjas laikomas įgyvendinančiu Priemonę nuo paramos paraiškos pagal atitinkamą Priemonės veiklą pateikimo dienos (paramos paraiškos forma ir paramos paraiškos pildymo instrukcija pateikiama vadovaujantis paraiškos teikimo metu galiojančiomis Paramos už žemės ūkio naudmenų ir kitus plotus paraiškos ir tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklėmis) (toliau – Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklės).

33. Kvietimą teikti paramos paraiškas skelbia Agentūra pagal ministerijos sudarytą grafiką. Kvietimas skelbiamas bent viename iš šalies dienraščių ir Agentūros bei ministerijos interneto svetainėse (ministerijos – www.zum.lt, Agentūros – www.nma.lt).

34. Kvietimas gali būti skelbiamas ir kituose leidiniuose, internete bei kitais būdais.

35. Paraiškų teikimas vykdomas Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklėse nustatyta tvarka.

36. Pareiškėjas ir (arba) paramos gavėjas:

36.1. norintis gauti paramą pagal Priemonės veiklas, atitinkamų metų Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklėse nustatyta tvarka pateikia paramos paraišką ir deklaruojamus laukus įbraižo;

36.2. pildydamas paramos paraišką PPIS nurodo, kad atnaušina valdos duomenis, jeigu nuo ankstesnio valdos atnaujinimo Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre iki paramos paraiškos pateikimo dienos pareiškėjo žemės ūkio valdoje neįvyko pasikeitimų. Jei valdoje įvyko pasikeitimų, pareiškėjas su pasikeitimų įrodymo dokumentais kreipiasi į seniūnijos darbuotoją, kuris atnaušina valdos duomenis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo valdų registre teisės aktų nustatyta tvarka iki einamųjų metų gruodžio 31 d.;

36.3. pildydamas paraišką, nurodo duomenis apie praėjusiais metais valdoje panaudotas trąšas;

36.4. pavėluotai pateiktos paramos paraiškos priimamos iki einamųjų metų liepos 10 d. (išskyrus paraiškas sertifikuoti išskirtinės kokybės vaisius, uogas ir daržoves), už kiekvieną pavėluotą darbo dieną galutinę paramos sumą mažinant 1 proc. Po birželio 15 d. pareiškėjų paramos paraiškos sertifikuoti išskirtinės kokybės vaisius, uogas ir daržoves nepriimamos. Pasibaigus pavėluotai teikiamų paramos paraiškų priėmimo terminui (po einamųjų metų liepos 10 d.), paramos paraiška priimama tik tais atvejais, kai vėlavimas nepriklauso nuo pareiškėjo valios (pvz., pareiškėjo mirtis, ilgalaikis profesinis nepajėgumas, stichinė nelaimė, padariusi stiprų poveikį valdai). Tokiais atvejais pareiškėjas ar jo įpėdinis per 15 darbo dienų nuo tos dienos, kai sužinojo arba galėjo sužinoti apie nuo pareiškėjo valios nepriklausančias aplinkybes, seniūnijos darbuotojui kartu su paramos paraiška pateikia prašymą priimti pavėluotą paramos paraišką ir vėlavimo priežasties pagrindimo dokumentus. Į PPIS įvedami paramos paraiškos duomenys, paraiška patvirtinama. Vėlavimo priežasties nurodymo dokumentai PPIS neregistruojami, o jų originalai kartu su pasirašytu registracijos dokumentu siunčiami paštu Agentūrai, kuri priima sprendimą dėl tokios paramos paraiškos administravimo. ŽŪIKVC, gavęs Agentūros sprendimą, kad tokia paramos paraiška gali būti priimta, elektroninius paramos paraiškos duomenis perduoda Agentūrai. Paramos paraiškos, pateiktos pasibaigus pavėluotai teikiamų paramos paraiškų priėmimo terminui (po einamųjų metų liepos 10 d.), priimamos iki einamųjų metų gruodžio 1 d. Vėliau paramos paraiškos nepriimamos.

37. Pasikeitus deklaruotiems duomenims po paramos paraiškos pateikimo, pareiškėjas iki einamųjų metų liepos 10 d.:

37.1. gali seniūnijos darbuotojui pateikti prašymą pakeisti paramos paraiškos duomenis. Tokiu atveju pareiškėjas pasirašo seniūnijos darbuotojo sudarytame ir išspausdintame prašymo pakeisti paramos paraiškos duomenis registracijos dokumente. Prašymai pakeisti paramos paraiškos duomenis, pateikti nuo einamųjų metų birželio 16 d. iki liepos 10 d., laikomi pavėluotai pateiktais ir už kiekvieną pavėluotą darbo dieną paramos suma už tą lauką, kurio duomenys keičiami, mažinama 1 proc., išskyrus 37.3 papunktyje numatytus atvejus;

37.2. gali pakeisti juos pats, prisijungęs prie PPIS, tokiu atveju prašymą pakeisti paramos paraiškos duomenis elektroniniu būdu užpildęs pareiškėjas privalo išsispausdinti prašymo pakeisti paramos paraiškos duomenis registracijos dokumentą, jį pasirašyti ir per 10 darbo dienų (vėliausiai iki einamųjų metų rugpjūčio 15 d.) atsiųsti ŽŪIKVC (adresu Vinco Kudirkos g. 18-1, Vilnius) paštu arba skenuotą jo versiją elektroniniu paštu (adresu e-ibraižymas@vic.lt). Pareiškėjui parašu patvirtinto prašymo pakeisti paramos paraiškos duomenis registracijos dokumento nepateikus ŽŪIKVC iki einamųjų metų rugpjūčio 15 d., prašymas pakeisti paramos paraiškos duomenis atmetamas;

37.3. gali taisyti įbraižytų laukų grafinį vaizdą (netikslaus deklaruojamų laukų įbraižymo atveju), kai toks taisymas galimas be paraiškos 2 lapo lentelės duomenų (įbraižytų laukų ploto) keitimo;

37.4. jei pareiškėjas nori pakeisti paramos paraiškos pirmajame lape nurodytus duomenis, jis tai gali padaryti nuo paramos paraiškos pateikimo iki paramos gavimo dienos. Pasibaigus paramos paraiškų priėmimo

terminui, paramos paraiškoje nurodyta banko sąskaita ar ryšio duomenys (adresas, telefonas, faksas, el. pašto adresas) gali būti tikslinami raštu pateikus prašymą Agentūrai arba per Agentūros informacinį portalą (toliau – Portalas). Teikiant Agentūrai prašymus pakeisti banko sąskaitą, į kurią bus pervedamos paramos lėšos, prašymą pasirašiusiojo asmens parašo tikrumas turi būti paliudytas notaro arba seniūno Lietuvos Respublikos notariato įstatymo nustatyta tvarka. Paliudyti pasirašiusiojo asmens parašo tikrumą taip pat gali Agentūros darbuotojas;

37.5. laikoma, kad pareiškėjas yra informuotas apie paramos paraiškoje esančias klaidas, kai jam pateikiama informacija bent vienu iš jo pasirinktų būdų: kai informacija pateikiama Portale, kai nuo elektroninio laiško ar trumposios žinutės mobiliuoju telefonu išsiuntimo praeina 5 kalendorinės dienos, kai nuo informacijos išsiuntimo raštu praeina 7 darbo dienos.

IX. ADMINISTRAVIMO PROCEDŪROS

38. Priemonę administruoja Agentūra pagal Agentūros direktoriaus įsakymu patvirtintus administravimo procedūrų aprašus.

39. Agentūra vykdo Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklėse nurodytas funkcijas.

40. ŽŪIKVC vykdo Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklėse nurodytas funkcijas.

41. Savivaldybės (seniūnijos) vykdo Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklėse nurodytas funkcijas.

42. Melioracijos griovio plotas yra matuojamas nuo melioracijos griovio kranto linijos su vandens paviršiumi iki melioracijos griovio šlaito viršutinės briaunos, o 1 m pločio daugiamečių žolių apsauginė juosta, kurią galima arti tik persėjus juostą žole (Melioracijos statinių techninės priežiūros taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. balandžio 16 d. įsakymu Nr. 3D-218 „Dėl melioracijos techninio reglamento MTR 1.12.01:2008 „Melioracijos statinių techninės priežiūros taisyklės“ patvirtinimo“), taip pat yra įskaičiuojama į prašomos paramos plotą.

43. Melioracijos griovio šlaito plotas skaičiuojamas taip:

43.1. melioracijos griovio ilgis suskirstomas atkarpomis kas 100 metrų;

43.2. išmatuojamas kiekvienos suskirstytos atkarpos griovio šlaito plotis nuo melioracijos griovio kranto linijos iki melioracijos griovio šlaito viršutinės briaunos. Tais atvejais, kai lieka mažesnė nei 100 m melioracijos griovio atkarpa, išmatuojamas melioracijos griovio pradžios ir pabaigos plotis nuo kranto linijos iki viršutinės briaunos. Tais atvejais, kai yra staigus linijos lūžis (griovio šlaito paaukštėjimas, sumažėjimas ir kt.), griovio plotis pamatuojamas lūžio vietoje;

43.3. apskaičiuojamas vidutinis griovio plotis: išmatuotų atkarpų pločiai sudedami ir padalijami iš atkarpų skaičiaus;

43.4. apskaičiuojamas griovio plotas: vidutinis griovio plotis padauginamas iš griovio ilgio ir apskaičiuojamas hektarais.

44. Įgyvendinantiesiems veiklą „Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“ parama mokama atsižvelgiant į deklaruotą ir sertifikuotą plotą: jei sertifikuotas gamybai plotas didesnis kaip deklaruotas, parama mokama tik už deklaruotą plotą. Šiuo atveju pareiškėjui ir (arba) paramos gavėjui bus taikomos šiose Taisyklėse numatytos sankcijos dėl neteisingo deklaravimo. Apskaičiuojant galutinį plotą, atsižvelgiama ir į patikros metu nustatytus plotus.

45. Kompensacinė išmoka įgyvendinantiesiems veiklą „Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“ išmokama vėliausiai iki kitų metų vasario 1 d, jeigu nenustatyta neatitikčių arba patikra vietoje inicijuota nebuvo.

46. Išskirtinės kokybės šviežių vaisių, uogų ir daržovių sertifikavimą ir priežiūrą atlieka Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu paskirtos nepriklausomos sertifikavimo įstaigos.

47. ŽŪIKVC iki einamųjų metų birželio 15 d. PPIS atnaušina deklaruoto ploto informaciją pagal Aplinkos ministerijos ar jos įgaliotos institucijos pateiktą informaciją dėl meldinės nendrinukės nustatymo fakto įsipareigotuose pagal veiklą „Nykstančios meldinių nendrinukių populiacijos buveinių saugojimas natūraliose ir pusiau natūraliose pievose“ plotuose.

48. Žemės ūkio naudmenų ir kitų plotų deklaravimas vykdomas Tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklėse nustatyta tvarka.

49. Savivaldybės, kurios teritorijoje yra melioracijos grioviai, išduoda rašytinį sutikimą, kuriuo patvirtinama, jog pareiškėjas atliko melioracijos griovio sutvarkymo darbus pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos Priemonę „Pelno nesiekiančios investicijos“ ir vykdys tęstinius įsipareigojimus 5, 6 arba 7 metus pagal priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ veiklą „Melioracijos griovių šlaitų priežiūra“ ar kitais pagrindais.

50. Agentūrai nustačius, kad tą patį plotą pagal priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ veiklą „Melioracijos griovių šlaitų priežiūra“ deklaravo keli pareiškėjai, vykdyti prisiimtus įsipareigojimus galės tas pareiškėjas, kuris yra įvykdęs įsipareigojimus pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos Priemonę „Pelno nesiekiančios investicijos“ ir turi savivaldybės sutikimą.

51. Pareiškėjų prisiimtų pagal veiklą įsipareigojimų kontrolė atliekama vadovaujantis Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos Priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ atitinkamų veiklų aprašymų dalyje „Įsipareigojimų vykdymo patikrinimo metodai“.

X. SANKCIJŲ TAIKYMAS

52. Detali sankcijų apskaičiavimo ir taikymo tvarka nustatyta Sankcijų už teisės aktų nuostatų pažeidimus įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės taikymo metodikoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 4 d. įsakymu „Dėl Sankcijų už teisės aktų nuostatų pažeidimus įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės taikymo metodikos patvirtinimo“.

53. Paramos gavėjui nesilaikant prisiimtų įsipareigojimų ir (arba) pažeidžiant kitus teisės aktų reikalavimus, numatomos trys privalomų sankcijų rūšys: paramos sumažinimas, paramos neskylimas ir (arba) paramos susigrąžinimas. Paramos sumažinimas, paramos neskylimas ir (arba) paramos susigrąžinimas taikomas einamaisiais metais deklaruotų duomenų pagrindu neatsižvelgiant į įsipareigojimų galiojimo laikotarpį.

54. Sankcijos dėl paramos paraiškos ar prašymo dėl paramos paraiškos duomenų keitimo, ne visų plotų deklaravimo, deklaruotą per didelį plotą taikomos pagal 2014 m. kovo 11 d. Komisijos deleguoto reglamento (ES) Nr. 640/2014, kuriuo papildomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1306/2013 nuostatos dėl integruotos administravimo ir kontrolės sistemos ir dėl išmokų neskylimo arba atšaukimo sąlygų bei administracinių nuobaudų, taikomų tiesioginėms išmokoms, paramai kaimo plėtrai ir kompleksinei paramai, II antraštinės dalies III skyriaus 13 straipsnį, IV skyriaus 16 ir 19 straipsnius.

55. Parama sumažinama, jei paramos gavėjas:

55.1. per įsipareigojimų laikotarpį gavėjo paramos paraiškoje pirmą kartą nurodytą lauko plotą pagal atitinkamą Priemonės veiklą sumažina iki 5 proc. ir sumažėjusių laukų plotų suma neviršija šių Taisyklių 13.2 papunktyje nurodytos pagal veiklą leistinos ribos, parama einamaisiais metais nemokama tik už sumažėjusį plotą.

55.2. per įsipareigojimų laikotarpį (nuo pirmos paraiškos pateikimo dienos) paramos gavėjo paramos paraiškoje nurodytas lauko plotas pagal atitinkamą Priemonės veiklą sumažinamas daugiau kaip 5 proc. ir sumažėjusių laukų plotų suma neviršija šių Taisyklių 13.2 papunktyje nurodytos pagal veiklą leistinos ribos, parama einamaisiais metais nemokama tik už sumažėjusį plotą ir paramos gavėjas grąžina visą už sumažėjusį plotą gautą paramą.

55.3. per įsipareigojimų laikotarpį paramos gavėjo paramos paraiškoje nurodytas lauko plotas pagal atitinkamą Priemonės veiklą sumažinamas daugiau kaip 5 proc. ir sumažėjusių laukų plotų suma viršija 13.2 papunktyje nurodytą pagal veiklą leistiną ribą, paramos gavėjas grąžina visą už sumažėjusį plotą gautą paramą ir trejiems ateinantiems metams, įvertinus sumažėjusį plotą apskaičiuota paramos pagal veiklą suma sumažinama 3 proc.

55.4. padaro pažeidimą pagal šių Taisyklių 19.3 papunktį, parama einamaisiais metais nemokama už tą plotą, kuris neatitinka paraiškoje nurodyto kontrolinio žemės sklypo lauko ploto (ši nuostata netaikoma veikloms „Medingųjų augalų juostos ar laukai dirbamoje žemėje“, „Dirvožemio apsauga“ ir „Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“);

55.5. nesilaiko nurodyto reikalavimo nenaudoti augalų apsaugos produktų, trąšų, kalkinimo priemonių, (išmoka mažinama 10 proc. visos apskaičiuotos paramos sumos pagal kiekvieną veiklos reikalavimo pažeidimą atskirai). Tais atvejais, jei nustatomi keli pažeidimai (trąšų ir (arba) augalų apsaugos produktų naudojimas arba kalkinimas), nustatytų sankcijų dydžiai yra sumuojami;

55.6. nesilaiko bent vieno iš šių Taisyklių VII skyriuje atitinkamai veiklai nustatytų reikalavimų, išskyrus reikalavimus nearti pievų ir nesėti jų kultūrinėmis žolėmis, neįrengti naujų дренаžo ar laistymo, drėkinimo sistemų, nenaudoti augalų apsaugos produktų, trąšų, kalkinimo priemonių, iki 30 proc. pagal veiklą paramos paraiškoje deklaruoto ploto (einamaisiais metais išmoka mažinama 15 proc. visos apskaičiuotos pagal veiklą paramos sumos, ir sankcijos dydis padidinamas 15 proc. už kiekvieno likusio reikalavimo nesilaikymą);

55.7. tais pačiais kalendoriniais metais nesilaiko nurodyto reikalavimo nenaudoti augalų apsaugos produktų, trąšų, kalkinimo priemonių ir nesilaiko bent vieno iš šių Taisyklių VII skyriuje atitinkamai veiklai nustatytų reikalavimų, išskyrus reikalavimus nearti pievų ir nesėti jų kultūrinėmis žolėmis, neįrengti naujų дренаžo ar laistymo, drėkinimo sistemų, nenaudoti augalų apsaugos produktų, trąšų, kalkinimo priemonių, iki 30 proc. pagal veiklą paramos paraiškoje deklaruoto ploto (einamaisiais metais išmoka mažinama 40 proc. visos apskaičiuotos paramos sumos pagal veiklas);

55.8. jei nesilaiko reikalavimo tvarkyti buhalterinę apskaitą, išmoka mažinama 1 proc. visos apskaičiuotos paramos sumos pagal Priemonę;

55.9. jei nesilaiko Pagrindinių reikalavimų, taikomos 1 priedo 3 skiltyje nurodytos sankcijos;

55.10. jei nesilaiko šių Taisyklių 19.7, 19.8.2 papunkčiuose nurodytų reikalavimų pildyti žurnalą, jei valdoje naudojami augalų apsaugos produktai, skirti profesionaliajam ir neprofesionaliajam naudojimui, turėti ir įgyvendinti tręšimo planus, nurodytus Mėšlo ir srutų tvarkymo aplinkosaugos apraše, pareiškėjui taikomos sankcijos vadovaujantis Sankcijų už kompleksinės paramos reikalavimų pažeidimą taikymo metodika;

55.11. jei nesilaiko pagal veiklas nurodytų reikalavimų nearti pievų ir nesėti jų kultūrinėmis žolėmis, neįrengti naujų дренаžo ar laistymo sistemų, neįrengti naujų drėkinimo sistemų, nustačius pažeidimų iki 5 proc. paramos paraiškoje atitinkamoje veikloje įsipareigoto ploto imtinai, parama sumažinama 50 proc. pagal atitinkamas Priemonės veiklas;

55.12. jei nesilaiko šių Taisyklių 19.8.2, 19.11 papunkčiuose nurodytų reikalavimų pildyti, trąšų naudojimo, atliktų ūkio darbų pagal veiklas žurnalo, išmoka mažinama 1 proc. visos apskaičiuotos paramos sumos pagal atitinkamą Priemonės veiklą;

55.13. jei nesilaiko reikalavimo dėl gyvulių ganymo intensyvumo ir reikalavimo dėl gyvulių skaičiaus turėjimo pagal veiklą „Ekstensyvus pievų tvarkymas ganant gyvulius“:

55.13.1. nustatyto intensyvumo ar atitinkamo gyvulių skaičiaus nesilaikoma mažiau kaip 20 proc. pagal veiklą deklaruoto ploto, paramos gavėjui, einamaisiais metais apskaičiuota paramos suma sumažinama 1 proc. Tačiau, jei vėlesniais metais sumažinamas ar atkuriamas reikalingas gyvulių skaičius, kad būtų užtikrintas ganymo intensyvumas, parama toliau mokama;

55.13.2. nustatyto intensyvumo ar atitinkamo gyvulių skaičiaus nesilaikoma daugiau kaip 20 proc. bet mažiau kaip 50 proc. pagal veiklą deklaruoto ploto, paramos gavėjui, einamaisiais metais apskaičiuota paramos suma sumažinama 2 proc. Tačiau, jei vėlesniais metais sumažinamas ar atkuriamas reikalingas gyvulių skaičius, kad būtų užtikrintas ganymo intensyvumas, parama toliau mokama;

55.14. kai pareiškėjas, dalyvaujantis įgyvendinant veiklą „Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“ antraisiais ir vėlesniais įsipareigojimų metais nesinaudoja privalomomis individualiomis ar specializuotų konsultantų teikiamomis konsultacinėmis paslaugomis integruotos augalų apsaugos klausimais, parama einamaisiais metais sumažinama 20 proc. pagal veiklą.

56. Parama neskiriama:

56.1. kai, paramos gavėjas, kurio prisiimti įsipareigojimai nėra pasibaigę, tačiau yra bankrutuojantis ar jo veikla likviduojama;

56.2. parama pagal atitinkamas Priemonės veiklas einamaisiais metais neskiriama:

56.2.1. kai nesilaikoma įsipareigojimo kasmet teikti paraišką, kai vėlavimas nepriklauso nuo pareiškėjo valios, pareiškėjas ar jo įpėdinis per 15 darbo dienų nuo tada, kai atsiranda tokia galimybė, pateikia prašymą ir dokumentus su nurodyta paraiškos nepateikimo priežastimi, šie dokumentai priimami iki einamųjų metų gruodžio 1 d. Nepateikus paraiškos ir dokumentų su nurodyta paraiškos nepateikimo priežastimi taikomos šių Taisyklių 57.2 papunkčio nuostatos;

56.2.2. kai nesilaikoma veiklose nurodytų reikalavimų nearti pievų ir nesėti jų kultūrinėmis žolėmis, neįrengti naujų дренаžo ar laistymo sistemų, neįrengti naujų drėkinimo sistemų, nustačius pažeidimų daugiau kaip 5 proc. paramos paraiškoje įsipareigoto ploto imtinai, parama pagal atitinkamas Priemonės veiklas nemokama;

56.2.3. kai nesilaikoma reikalavimo dėl susmulkintos nušienautos žolės paskleidimo draudimo ir kitų reikalavimų, išskyrus reikalavimus nearti pievų ir nesėti jų kultūrinėmis žolėmis, neįrengti naujų drenavimo ar laistymo, drėkinimo sistemų, augalų apsaugos produktų, trąšų, kalkinimo priemonių nenaudojimo, išvardytų pagal veiklas šių Taisyklių VII skyriuje, ir toks plotas sudaro daugiau kaip 30 proc. paramos paraiškoje įsipareigoto ploto;

56.2.4. kai paraiškos vertinimo metu arba patikros metu nustatoma, kad pareiškėjas, dalyvaujantis įgyvendinant veiklą „Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“, prašo paramos už

sertifikuotus išskirtinės kokybės vaisių, uogų ir daržovių auginimo laukus, kuriuose buvo nesilaikoma šių Taisyklių 28 punkte išdėstytų reikalavimų;

56.2.5. kai nesilaikoma nustatyto gyvulių ganymo intensyvumo daugiau kaip 50 proc. pagal veiklą deklaruoto ploto.

56.3. parama pagal visą Priemonę einamaisiais metais neskiriama pareiškėjui ar paramos gavėjui neleidus atlikti patikros vietoje visuose arba dalyje deklaruotų laukų, taikomos nuostatos dėl tyčinio neteisingo deklaravimo. Jei pareiškėjas ar paramos gavėjas patikros vietoje metu neleidžia atlikti laikomų ūkinių gyvūnų patikros, nesudaro tinkamų sąlygų ar nepateikia dokumentų, susijusių su prisiimtų įsipareigojimų vykdymu, laikoma, kad jis įsipareigojimo nesilaiko (išskyrus teisės aktuose nustatytus atvejus, kai pareiškėjui, neturinčiam reikiamų dokumentų patikros vietoje metu, leidžiama per nustatytą laikotarpį pateikti juos Agentūrai).

57. Paramos susigrąžinimas taikomas:

57.1. per įsipareigojimų laikotarpį pakartotinai padarius tą patį pažeidimą, numatytą šių Taisyklių 56.2.3 papunktyje;

57.2. jei nutraukiamas įsipareigojimų pagal veiklas vykdymas nepasibaigus įsipareigojimų laikotarpiui;

57.3. kai pareiškėjas, įvykdęs įsipareigojimus pagal priemonę „Investicijos į materialųjį turtą“ veiklos sritį „Meldinių nendrinukių buveinių išsaugojimas“, toliau tęsia prisiimtus įsipareigojimus pagal Priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ veiklas su mažesniu nei pradinis pagal veiklą deklaruotas plotas (galimas mažesnis kaip 5 proc. plotas nuokrypis);

57.4. kai pareiškėjas per įsipareigojimų laikotarpį sumažina pagal veiklą deklaruotą plotą daugiau kaip 10 proc., pagal šių Taisyklių 19.4.1–19.4.2 papunkčius.

58. Paramos susigrąžinimas netaikomas nutraukus įsipareigojimų pagal veiklas vykdymą nepasibaigus įsipareigojimų laikotarpiui, kai:

58.1. pareiškėjo (paramos gavėjo) agrarinės aplinkosaugos įsipareigojimas yra pakeičiamas į žemės ūkio paskirties žemės apželdinimo įsipareigojimą pagal Reglamento (EB) Nr. 1306/2013 2 straipsnio 2 dalį laikantis šios straipsnio dalies pirmosios pastraipos a ir b punktų reikalavimų;

58.2. valdos perėmėjas su valda arba dalimi valdos perima perleidėjo prisiimtus įsipareigojimus;

58.3. nuomojamos ar panaudos sutarties pagrindu valdomos valstybinės žemės nuomos ar panaudos sutartis nutraukiama valstybės iniciatyva;

58.4. valstybės iniciatyva nustatomas servitutas pareiškėjo (paramos gavėjos) deklaruoto pagal veiklą ploto daliai.

59. Jei pažeidimai buvo padaryti dėl aplinkybių, nurodytų 2013 m. gruodžio 17 d. Tarybos Reglamento (EB) Nr. 1306/2013 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 352/78, (EB) Nr. 165/94, (EB) Nr. 2799/98, (EB) Nr. 814/2000, (EB) Nr. 1290/2005 ir (EB) Nr. 485/2008 (OL L 347, p. 549), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2014 m. kovo 11 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 640/2014 (OL L 181, p. 48) 2 straipsnio 2 dalyje, sankcijos netaikomos.

60. Paramos gavėjas ar jo įgaliotasis asmuo raštu praneša Agentūrai apie šių Taisyklių 59 punkte numatytą aplinkybių atsiradimą, kartu pateikdamas įrodymo dokumentus, per 15 darbo dienų nuo tos dienos, kurią paramos gavėjas ar jo įgaliotasis asmuo gali tai padaryti.

61. Sankcijos už kompleksinės paramos reikalavimų (už GAAB reikalavimų ir valdymo reikalavimų) nesilaikymą numatytos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakyme.

62. Einamaisiais metais taikomų sankcijų suma negali viršyti 100 proc. mokėtinos paramos sumos.

63. Agentūra turi teisę ankstesniais ar einamaisiais metais pateiktas paraiškas administruoti iš naujo bei priimti sprendimus dėl reikalavimo grąžinti visą ar dalį išmokėtos paramos sumos ir (arba) taikyti kitas poveikio priemones už su prašoma arba gauta parama susijusių įsipareigojimų nevykdymą ir (arba) nustatytų reikalavimų nesilaikymą atlikusi administracinę patikrinimą ir (arba) patikrą vietoje, kai pareiškėjas nesilaikė paramos paraiškoje numatytų reikalavimų ar pažeidė paramos gavimo ir naudojimo sąlygas.

XI. VALDOS PERDAVIMAS

64. Žemės ūkio valdos išregistravimo atveju, kai valda išregistruojama iki einamųjų metų gruodžio 31 d., pareiškėjas nebetenka teisės į jam priklausiusią paramą, o tais atvejais, kai parama ar jos dalis iki einamųjų metų gruodžio 31 d. pareiškėjui jau išmokėta, jis privalo paramą grąžinti.

65. Paramos gavėjui perdavus Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre įregistruotas valdas, parama teikiama valdos perėmėjui. Valda arba dalis valdos, perduota valdos perėmėjui, gali būti perduota su nedideliu valdos ploto, kurio atžvilgiu taikomi įsipareigojimai, sumažinimu, tai yra iki 10 proc. imtinai.

66. Jei visa valda arba dalis valdos perduodama po to, kai valdos perdavėjas jau yra pateikęs paramos paraišką, bet dar neįvykdęs visų reikalavimų, nustatytų pagal Priemonės veiklas, valdos perdavėjui parama neskiriama. Tokiu atveju parama skiriama valdos perėmėjui, jei:

66.1. valdos arba dalies valdos perėmėjas nuo einamųjų metų birželio 16 d. iki lėšų pervedimo pareiškėjui dienos informuoja Agentūrą arba savivaldybę (seniūniją) pagal valdos registravimo vietą apie valdos perėmimą, pateikdamas pranešimą apie valdos perėmimą, prašymą skirti paramą bei valdos perėmimo fakto patvirtinimo dokumentus (žemės, kito nekilnojamojo turto pirkimo–pardavimo, nuomos, panaudos ar kitos sutarties kopiją, paveldėjimo teisės liudijimo kopiją ar pan.);

66.2. valdos arba dalies valdos perėmėjas prisiima atsakomybę toliau laikytis įsipareigojimų ir vykdyti reikalavimus, kurie kyla iš perdavėjo paramos paraiškos pagal Priemonės veiklas;

66.3. valdos perdavėjas neturi įsiskolinimų Agentūrai, Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui, Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetui (netaikoma perdavėjams, kuriems Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka yra atidėti socialinio draudimo įmokų ir (arba) mokesčių mokėjimo terminai).

67. Valdos arba dalies valdos perdavėjas pagal Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registro nuostatų reikalavimus per 30 kalendorinių dienų nuo valdos perdavimo dienos privalo atnaujinti pasikeitusius valdos registravimo duomenis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre.

68. Jei visa valda arba dalis valdos perduodama po to, kai valdos perdavėjas jau yra pateikęs paramos paraišką ir yra įvykdęs visus reikalavimus, nustatytus pagal Priemonės veiklas, jis turi informuoti Agentūrą apie valdos perdavimą (išskyrus valdos perdavėjo mirties atvejus, kai prisiimti atsakomybę toliau laikytis įsipareigojimų ir informuoti Agentūrą apie valdos perėmimą pagal šių Taisyklių 66.1. ir 66.2 papunkčiuose nustatytus reikalavimus turi valdos perėmėjas).

69. Valdos arba dalies valdos perėmėjas prisiima atsakomybę toliau laikytis įsipareigojimų, kurie kyla iš perdavėjo paraiškos gauti paramą pagal Priemonę.

XII. SKUNDŲ NAGRINĖJIMAS

70. Pareiškėjas ir (arba) paramos gavėjas, nesutinkantis su Agentūros priimtais sprendimais ar veiksmais (neveikimu), turi teisę juos apskūsti.

71. Agentūros konkrečių valstybės tarnautojų ir (arba) darbuotojų veiksmus (neveikimą) pareiškėjas gali apskūsti Agentūros direktoriui raštu per 15 darbo dienų nuo tos dienos, kai jis sužinojo ar turėjo sužinoti apie tokius veiksmus (neveikimą).

72. Agentūros sprendimai arba veiksmai (neveikimas) gali būti skundžiami Vyriausiajai administracinių ginčų komisijai arba Vilniaus apygardos administraciniam teismui Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

XIII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

73. Už paramos paraiškoje, žemėlapių fragmentuose bei kituose dokumentuose pateiktų duomenų teisingumą atsako juos pateikę pareiškėjai ir (arba) paramos gavėjai.

74. Informaciją apie savo duomenis pareiškėjas gali rasti Portale arba teirautis Agentūroje telefonais, nurodytais Agentūros interneto svetainėje www.nma.lt, elektroniniu paštu (adresu info@nma.lt) arba raštu ir tiesiogiai atvykęs į Agentūrą (adresu Blindžių g. 17, Vilnius), taip pat informacijos gali kreiptis į savivaldybes (seniūnijas). Tada, kai pareiškėjas pageidauja, jog informacija apie jo paramos paraiškos vertinimo rezultatus elektroniniu paštu būtų teikiama ir savivaldybių žemės ūkio skyriams, paraiškoje tai nurodo. Klausdamas raštu ar elektroniniu paštu pareiškėjas turi nurodyti savo vardą, pavardę, asmens kodą (fizinis asmuo), įmonės pavadinimą ir kodą (juridinis asmuo), adresą, telefono numerį, valdos numerį.

75. Už pareiškėjų informavimą paramos teikimo klausimais, paraiškų bei kitų dokumentų priėmimą, patikrinimą, registravimą, duomenų įvedimą į informacinę sistemą bei perdavimą ŽŪIKVC jo nustatyta tvarka ir terminais atsakingos savivaldybės (seniūnijos).

76. Už paraiškų administravimą, administracinę patikrą, patikrą vietoje ir nuotolinę patikrą, paramos dydžio apskaičiavimą ir išmokėjimą bei sankcijų taikymą paramos gavėjams, lėšų apskaitą, ataskaitų teikimą atsako Agentūra.

77. Už išskirtinės kokybės šviežių vaisių, uogų ir daržovių sertifikavimą ir priežiūrą atsako Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu patvirtintos nepriklausomos sertifikavimo įstaigos.

78. Pareiškėjai, gavę išmokas neteisėtai, arba asmenys, prisidėję prie neteisėtų išmokų gavimo (sąmoningai patvirtinę klaidingus duomenis), atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

79. Paramos paraiškos pildymas ir registravimas atliekamas Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

80. Paramos paraiškų vertinimas atliekamas Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

81. Paramos lėšų išmokėjimas atliekamas Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

82. Apskundimo tvarką ir kitą šiose taisyklėse nepateiktą informaciją reglamentuoja Administravimo taisyklės ir kiti teisės aktai.

83. Šios Taisyklės gali būti keičiamos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu.

84. Pasikeitus šiose Taisyklėse nurodytiems teisės aktams, tiesiogiai taikomos naujos tų teisės aktų nuostatos.

85. Pasikeitus šioms taisyklėms, nauji reikalavimai taikomi vienodai visiems pareiškėjams, išskyrus atvejus, kai pakeitimo įsakyme numatyta kitaip.

PRIEMONĖS „AGRARINĖ APLINKOSAUGA IR KLIMATAS“ PAGRINDINIŲ REIKALAVIMŲ IR SANKCIJŲ SĄRAŠAS

Pagrindiniai reikalavimai pagal veiklas	Priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ veiklos	Sankcija už pagrindinio reikalavimo nesilaikymą dalyvaujant vienoje ir (arba) keliose programose (veiklose)
Žemės ūkio veiklos subjektai, norintys naudoti vandenį laistymui, privalo laikytis paviršinių vandens telkinių naudojimo vandeniui išgauti nustatytų sąlygų ir reikalavimų, nurodytų Paviršinių vandens telkinių naudojimo vandeniui išgauti tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. birželio 2 d. įsakymu Nr. D1-302.	„Ekstensyvus pievų tvarkymas ganant gyvulius“ „Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“	1 proc. pagal veiklą apskaičiuoto išmokų dydžio
Per metus į dirvą patenkančio azoto (tręšiant mėšlu, srutomis ir ganant gyvulius) kiekis negali viršyti 170 kg į ha.	„Ekstensyvus pievų tvarkymas ganant gyvulius“ „Specifinių pievų tvarkymas“ „Ekstensyvus šlapynių tvarkymas“ „Nykstančių paukščių meldinių nendrinukių populiacijos buveinių saugojimas natūraliose ir pusiau natūraliose pievose“ „Nykstančių paukščių meldinių nendrinukių populiacijos buveinių saugojimas šlapynėse“ „Medingųjų augalų juostos ar laukai ariamojoje žemėje“ „Vandens telkinių apsauga nuo taršos ir dirvos erozijos ariamojoje žemėje“ „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“ „Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“ „Dirvožemio apsauga“	1 proc. pagal Priemonę apskaičiuoto išmokų dydžio, išskyrus veiklą „Nykstančių Lietuvos senųjų veislių gyvulių ir naminių paukščių išsaugojimas“
Laikymo vietoje (bandoje) laikomi galvijai, avys, ožkos ir kiaulės turi būti laiku paženklininti (kiaulės ženklinamos tik perkeliančios) ir užregistruoti.	„Ekstensyvus pievų tvarkymas ganant gyvulius“ „Specifinių pievų tvarkymas“ „Ekstensyvus šlapynių tvarkymas“ „Nykstančių paukščių meldinių nendrinukių populiacijos buveinių saugojimas natūraliose ir pusiau natūraliose pievose“ „Nykstančių paukščių meldinių nendrinukių populiacijos buveinių saugojimas šlapynėse“ „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“	1 proc. pagal veiklą apskaičiuoto išmokų dydžio
Galvijų laikytojai turi turėti teisingai užpildytą galvijo pasą, kaip tai nurodyta Galvijo paso išdavimo ir naudojimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2004 m. balandžio 27 d. įsakymu Nr. 3D-238.	„Ekstensyvus pievų tvarkymas ganant gyvulius“ „Specifinių pievų tvarkymas“ „Ekstensyvus šlapynių tvarkymas“ „Nykstančių paukščių meldinių nendrinukių populiacijos buveinių saugojimas natūraliose ir pusiau natūraliose pievose“ „Nykstančių paukščių meldinių nendrinukių populiacijos buveinių saugojimas“	1 proc. pagal veiklą apskaičiuoto išmokų dydžio

	šlapynėse“	
Jei žemės ūkio valdoje yra naudojami profesionaliajam naudojimui skirti augalų apsaugos produktai, turi būti pildomas profesionaliajam naudojimui skirtų augalų apsaugos produktų apskaitos žurnalas pagal Augalų apsaugos produktų įvežimo, vežimo, saugojimo, naudojimo, tiekimo rinkai taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2003 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 3D-564 „Dėl Augalų apsaugos produktų įvežimo, vežimo, saugojimo, naudojimo, tiekimo rinkai taisyklių patvirtinimo“, nustatytą formą ir naudojami tik Lietuvos Respublikoje registruoti augalų apsaugos produktai.	„Ekstensyvus pievų tvarkymas ganant gyvulius“ „Specifinių pievų tvarkymas“ „Ekstensyvus šlapynių tvarkymas“ „Nykstančių paukščių meldinių nendrinukių populiacijos buveinių saugojimas natūraliose ir pusiau natūraliose pievose“ „Nykstančių paukščių meldinių nendrinukių populiacijos buveinių saugojimas šlapynėse“ „Medingųjų augalų juostos ar laukai ariamojoje žemėje“ „Vandens telkinių apsauga nuo taršos ir dirvos erozijos ariamojoje žemėje“ „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“ „Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“ „Dirvožemio apsauga“	1 proc. pagal Priemonę apskaičiuoto išmokų dydžio, išskyrus veiklą „Nykstančių Lietuvos senųjų veislių gyvulių ir naminių paukščių išsaugojimas“
Draudžiama mėšlą ir (ar) srutas skleisti nuo birželio 15 d. iki rugpjūčio 1 d., išskyrus atvejus, kai tręšiami pūdymai, pievos, ganyklos ir plotai, kuriuose bus auginami žiemkenčiai.	„Ekstensyvus pievų tvarkymas ganant gyvulius“ „Specifinių pievų tvarkymas“ „Ekstensyvus šlapynių tvarkymas“ „Nykstančių paukščių meldinių nendrinukių populiacijos buveinių saugojimas natūraliose ir pusiau natūraliose pievose“ „Nykstančių paukščių meldinių nendrinukių populiacijos buveinių saugojimas šlapynėse“ „Medingųjų augalų juostos ar laukai ariamojoje žemėje“ „Vandens telkinių apsauga nuo taršos ir dirvos erozijos ariamojoje žemėje“ „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“	1 proc. pagal Priemonę apskaičiuoto išmokų dydžio, išskyrus veiklą „Nykstančių Lietuvos senųjų veislių gyvulių ir naminių paukščių išsaugojimas“
Draudžiama tręšti ant įšalusios, apsemtos ir apsnigtos žemės.	„Ekstensyvus pievų tvarkymas ganant gyvulius“ „Specifinių pievų tvarkymas“ „Ekstensyvus šlapynių tvarkymas“ „Nykstančių paukščių meldinių nendrinukių populiacijos buveinių saugojimas natūraliose ir pusiau natūraliose pievose“ „Nykstančių paukščių meldinių nendrinukių populiacijos buveinių saugojimas šlapynėse“ „Medingųjų augalų juostos ar laukai ariamojoje žemėje“ „Vandens telkinių apsauga nuo taršos ir dirvos erozijos ariamojoje žemėje“ „Melioracijos griovių šlaitų priežiūra“ „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“ „Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“ „Dirvožemio apsauga“	1 proc. pagal Priemonę apskaičiuoto išmokų dydžio, išskyrus veiklą „Nykstančių Lietuvos senųjų veislių gyvulių ir naminių paukščių išsaugojimas“
Su pesticidais gali dirbti tik apmokyti asmenys, susipažinę su preparatų savybėmis ir darbo saugos reikalavimais.	„Ekstensyvus pievų tvarkymas ganant gyvulius“ „Specifinių pievų tvarkymas“ „Ekstensyvus šlapynių tvarkymas“ „Nykstančių paukščių meldinių nendrinukių populiacijos buveinių saugojimas natūraliose ir pusiau natūraliose pievose“ „Nykstančių paukščių meldinių nendrinukių populiacijos buveinių saugojimas“	1 proc. pagal Priemonę apskaičiuoto išmokų dydžio, išskyrus veiklą „Nykstančių Lietuvos senųjų veislių gyvulių ir naminių paukščių išsaugojimas“

	šlapynėse“ „Medingųjų augalų juostos ar laukai ariamojoje žemėje“ „Melioracijos griovių šlaitų priežiūra“ „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“ „Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“ „Dirvožemio apsauga“	
Asmenys, naudojančys profesionaliajam naudojimui skirtus augalų apsaugos produktus, turi turėti žemės ūkio mokslų diplomą arba pažymėjimą, kad yra baigę mokymo apie augalų apsaugą kursą.	„Ekstensyvus pievų tvarkymas ganant gyvulius“ „Specifinių pievų tvarkymas“ „Ekstensyvus šlapynių tvarkymas“ „Nykstančių paukščių meldinių nendrinukių populiacijos buveinių saugojimas natūraliose ir pusiau natūraliose pievose“ „Nykstančių paukščių meldinių nendrinukių populiacijos buveinių saugojimas šlapynėse“ „Medingųjų augalų juostos ar laukai ariamojoje žemėje“ „Vandens telkinių apsauga nuo taršos ir dirvos erozijos ariamojoje žemėje“ „Melioracijos griovių šlaitų priežiūra“ „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“ „Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“ „Dirvožemio apsauga“	1 proc. pagal Priemonę apskaičiuoto išmokų dydžio, išskyrus veiklą „Nykstančių Lietuvos senųjų veislių gyvulių ir naminių paukščių išsaugojimas“
Augalų apsaugos produktams skirti purkštuvai turi turėti standartinių purkštuvų atitikties pažymėjimus.	„Ekstensyvus pievų tvarkymas ganant gyvulius“ „Specifinių pievų tvarkymas“ „Ekstensyvus šlapynių tvarkymas“ „Nykstančių paukščių meldinių nendrinukių buveinių populiacijos saugojimas natūraliose ir pusiau natūraliose pievose“ „Nykstančių paukščių meldinių nendrinukių populiacijos buveinių saugojimas šlapynėse“ „Medingųjų augalų juostos ar laukai ariamojoje žemėje“ „Vandens telkinių apsauga nuo taršos ir dirvos erozijos ariamojoje žemėje“ „Melioracijos griovių šlaitų priežiūra“ „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“ „Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“ „Dirvožemio apsauga“	1 proc. pagal Priemonę apskaičiuoto išmokų dydžio, išskyrus veiklą „Nykstančių Lietuvos senųjų veislių gyvulių ir naminių paukščių išsaugojimas“
Baigus darbą, purkštuvai turi būti išplautas. Plovimo vanduo gali būti purškiamas ant tų pačių apdorojamų augalų. Draudžiama plauti purkštuvus arba išpilti tam panaudotą vandenį ten, kur vanduo gali nutekėti į kanalizaciją arba kitus vandens telkinius.	„Ekstensyvus pievų tvarkymas ganant gyvulius“ „Specifinių pievų tvarkymas“ „Ekstensyvus šlapynių tvarkymas“ „Nykstančių paukščių meldinių nendrinukių populiacijos buveinių saugojimas natūraliose ir pusiau natūraliose pievose“ „Melioracijos griovių šlaitų priežiūra“	1 proc. pagal Priemonę apskaičiuoto išmokų dydžio, išskyrus veiklą „Nykstančių Lietuvos senųjų veislių gyvulių ir naminių paukščių išsaugojimas“
Žemės ūkio augalai bei jų ražienos, žolė ganyklose arba pievose, taip pat daugiametės ganyklose arba pievose negali būti deginami, išskyrus atvejus, numatytus Aplinkos apsaugos reikalavimuose deginant sausą žolę, nendres, šiaudus bei laukininkystės ir daržininkystės atliekas,	„Specifinių pievų tvarkymas“ „Ekstensyvus šlapynių tvarkymas“ „Nykstančių paukščių meldinių nendrinukių populiacijos buveinių saugojimas natūraliose ir pusiau natūraliose pievose“	1 proc. pagal veiklą apskaičiuoto išmokų dydžio

patvirtintuose aplinkos ministro 1999 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. 269.	„Nykstančių paukščių meldinių nendrinukių populiacijos buveinių saugojimas šlapynėse“ Veikla „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“ „Dirvožemio apsauga“	
Valstybės saugomi botaniniai gamtos paveldo objektai – medžiai ir krūmai, augantys deklaruotuose plotuose, negali būti iškertami, išskyrus atvejus, jei medžiai, krūmai yra nulaužti ar išversti vėjo ar sniego, taip pat nudžiūvę medžiai, krūmai, keliantys grėsmę žmonėms, pastatams, eismui, kaip yra patvirtinta žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 5 d. įsakymu Nr. 3D-932.	„Specifinių pievų tvarkymas“ „Melioracijos griovių šlaitų priežiūra“ „Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“	1 proc. pagal veiklą apskaičiuoto išmokų dydžio
Deklaruotame plote, kuris yra „Natura 2000“ teritorijoje, esančios natūralios ganyklos arba pievos neturi būti suartos, persėtos kultūrinėmis žolėmis ar apšodintos mišku. Taikoma tik toms teritorijoms, kuriose šios veiklos yra draudžiamos pagal Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymą bei kitus veiklą saugomose teritorijose reglamentuojančius dokumentus,	„Specifinių pievų tvarkymas“ „Ekstensyvus šlapynių tvarkymas“ „Nykstančių paukščių meldinių nendrinukių populiacijos buveinių saugojimas natūraliose ir pusiau natūraliose pievose“ „Nykstančių paukščių meldinių nendrinukių populiacijos buveinių saugojimas šlapynėse“	1 proc. už lauką, kuriame nustatytas pažeidimas, neskiriama
Jei deklaruotas plotas tręšiamas nuotekų dumblu, būtina turėti su savivaldybe, kurios teritorijoje vykdomas tręšimas, suderintą tręšimo planą, parengtą pagal LR aplinkos ministro 2001 m. birželio 29 d. įsakymu Nr. 349 nustatytus reikalavimus.	„Specifinių pievų tvarkymas“	1 proc. pagal veiklą apskaičiuoto išmokų dydžio
Draudžiama nuotekas, užterštas pavojingomis medžiagomis, nurodytomis Požeminio vandens apsaugos nuo taršos pavojingomis medžiagomis taisyklių, patvirtintų aplinkos ministro 2001 m. rugsėjo 21 d. įsakymu Nr. 472, 1 ir 2 prieduose, tiesiogiai ar netiesiogiai išleisti į požeminį vandenį (t. y. vanduo, kuris yra po žeme ir tiesiogiai liečiasi su dirva ar podirviu). Pavojingos medžiagos turi būti laikomos taip, kad būtų išvengta jų tiesioginio ar netiesioginio patekimo į požeminį vandenį. Pavojingų medžiagų talpyklos (pvz., kuro talpyklos, augalų apsaugos priemonių ar mineralinių trąšų pakuotės, pavojingų medžiagų laikymo konteineriai) turi būti sandarios, be įtrūkimų ar kitokių mechaninių pažeidimų ir laikomos ant nelaidaus pagrindo, kuris apsaugotų nuo pavojingų medžiagų patekimo ant žemės.	„Ekstensyvus šlapynių tvarkymas“ „Vandens telkinių apsauga nuo taršos ir dirvos erozijos ariamojoje žemėje“ „Melioracijos griovių šlaitų priežiūra“ „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“	1 proc. pagal veiklą apskaičiuoto išmokų dydžio
Draudžiama kultivuoti žemę, naudoti trąšas ir pesticidus vandens telkinių pakrančių apsaugos juostose.	„Nykstančių paukščių meldinių nendrinukių populiacijos buveinių saugojimas šlapynėse“ „Medingųjų augalų juostos ar laukai ariamojoje žemėje“ „Vandens telkinių apsauga nuo taršos ir dirvos erozijos ariamojoje žemėje“ „Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“	1 proc. pagal Priemonę apskaičiuoto išmokų dydžio, išskyrus veiklą „Nykstančių Lietuvos senųjų veislių gyvulių ir naminių paukščių išsaugojimas“

Draudžiama naudoti mineralines trąšas vandens telkinių pakrančių apsaugos juostose, kaip nustatyta Specialiosiose žemės ir miško naudojimo sąlygose, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 „Dėl Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų“.	„Ekstensyvus pievų tvarkymas ganant gyvulius“ „Specifinių pievų tvarkymas“ „Ekstensyvus šlapynių tvarkymas“ „Nykstančių paukščių meldinių nendrinukių populiacijos buveinių saugojimas natūraliose ir pusiau natūraliose pievose“ „Nykstančių paukščių meldinių nendrinukių populiacijos buveinių saugojimas šlapynėse“ „Vandens telkinių apsauga nuo taršos ir dirvos erozijos ariamojoje žemėje“ „Melioracijos griovių šlaitų priežiūra“ „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“ „Dirvožemio apsauga“	1 proc. pagal Priemonę apskaičiuoto išmokų dydžio, išskyrus veiklą „Nykstančių Lietuvos senųjų veislių gyvulių ir naminių paukščių išsaugojimas“
Draudžiama paskleisti mėšlą ir (ar) srutas vandens telkinių pakrančių apsaugos juostose, kaip tai nustatyta Specialiosiose žemės ir miško naudojimo sąlygose, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343.	„Medingųjų augalų juostos ar laukai ariamojoje žemėje“ „Vandens telkinių apsauga nuo taršos ir dirvos erozijos ariamojoje žemėje“ „Melioracijos griovių šlaitų priežiūra“ „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“	1 proc. pagal Priemonę apskaičiuoto išmokų dydžio, išskyrus veiklą „Nykstančių Lietuvos senųjų veislių gyvulių ir naminių paukščių išsaugojimas“
Draudžiama skystąjį mėšlą ir srutas skleisti paviršinių vandens telkinių pakrančių apsaugos juostose ir arčiau kaip 2 m iki melioracijos griovių viršutinių briaunų.	„Melioracijos griovių šlaitų priežiūra“ „Dirvožemio apsauga“	1 proc. pagal Priemonę apskaičiuoto išmokų dydžio, išskyrus veiklą „Nykstančių Lietuvos senųjų veislių gyvulių ir naminių paukščių išsaugojimas“
Statesniuose negu 12 proc. šlaituose neauginti kaupiamųjų žemės ūkio augalų (bulvių, kukurūzų, pašarinių ir cukrinių runkelių).	„Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“	1 proc. už lauką, kuriame nustatytas pažeidimas, neskiriama
Asmenys, tręšiantys mėšlu ir (ar) srutomis daugiau kaip 50 ha žemės ūkio naudmenų per kalendorinius metus privalo turėti nustatytus reikalavimus atitinkantį tręšimo planą	„Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“ „Dirvožemio apsauga“	1 proc. pagal Priemonę apskaičiuoto išmokų dydžio, išskyrus veiklą „Nykstančių Lietuvos senųjų veislių gyvulių ir naminių paukščių išsaugojimas“
Asmenys turi būti registruoti integruotos kenkėjų stebėjimo sistemos naudotojais ir registruoti įrašus apie šios sistemos naudojimą.	„Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“ „Dirvožemio apsauga“	1 proc. pagal veiklą apskaičiuoto išmokų dydžio

Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“
įgyvendinimo taisyklių
2 priedas

TRĄŠŲ NAUDOJIMO IR AUGALŲ APSAUGOS PRODUKTŲ, SKIRTŲ NEPROFESIONALIAJAM NAUDOJIMUI, APSKAITOS ŽURNALO FORMA

Eil. Nr.	Kontrolinio žemės sklypo Nr.*	Lauko Nr.*	Plotas, ha	Pasėlio kodas**	Tręšimo ir (arba) apdorojimo augalų apsaugos produktais, skirtais neprofesionaliajam naudojimui, data	Naudotos organinės trąšos		Naudotos mineralinės trąšos			Kalkinimo medžiagos		Augalų apsaugos produktai, skirti neprofesionaliajam naudojimui	
								Mineralinės trąšos		Mineralinės trąšos perskaičiavus pagal azoto kiekį kg į ha***			Naudotų augalų apsaugos produktų, skirtų neprofesionaliajam naudojimui, pavadinimas	Sunaudota chemikalų (kg į ha, kg į m ²)
						Pavadinimas	Tręšimo kiekis, t/laukui	Pavadinimas	Tręšimo kiekis, kg į ha	Per metus į dirvą patekęs azoto kiekis, kg į ha				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	

* 1 ir 2 stulpeliuose nurodomi tik tie kontrolinio žemės sklypo ir lauko numeriai, kuriuose buvo panaudotos trąšos.

** pasėlio kodas įrašomas iš Paramos už žemės ūkio naudmenų ir kitus plotus paraiškos ir tiesioginių išmokų administravimo ir kontrolės taisyklių VI priedo.

*** pildyti dalyvaujantiems programoje „Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“. Tręšimo metu į dirvą išbertas mineralinio azoto kiekis (kg į ha) apskaičiuojamas pagal formulę:

$$n = \frac{QU}{100}$$

n – veikliosios medžiagos (azoto „N“) kiekis, kg

Q – mineralinių trąšų kiekis, kg

U – veikliosios medžiagos (azoto „N“) kiekis trąšose, procentais

Pavyzdys:

Pagrindiniam 1 hektaro vaisių ar daržovių ploto tręšimui naudojant 600 kg „Yara Milla Cropcare“ (N11 P11 K21) trąšų, kuriose yra 11 proc. azoto (N), išbersime 66 kg azoto (600 x11/100).

Papildomam tręšimui naudojant 100 kg amonio salietros, kurioje bendras azoto kiekis yra 34,4 proc., išbersime 34,4 kg azoto.

Bendras azoto kiekis 100,4 kg į ha (paskaičiuotas susumuojant visų tręšimų metu išberiamo azoto kiekius ir padalinant iš tręšiamo ploto (ha)).

SKIRTINGŲ RŪŠIŲ GYVŪNŲ VIENETO ATITIKTIES SUTARTINIAM GYVULIUI LENTELĖ

Buliai, karvės ir kiti galvijai, vyresni nei 2 metų, arkliai, vyresni nei 6 mėnesių	1 SG
Galvijai nuo 6 mėnesių iki 2 metų	0,6 SG
Galvijai, arkliai, jaunesni nei 6 mėnesių	0,4 SG
Avys ir ožkos	0,15 SG

MEDINGŲJŲ AUGALŲ SĄRAŠAS

1. Apyninė liucerna (*Medicago lupulina*).
 2. Australinė pilkoji arba sidabrinė zunda (*Eryngium*).
 3. Baltasis dobilas (*Trifolium repens*).
 4. Bandrenis (*Echinops*).
 5. Barkūnas baltažiedis (*Melilotus albus*).
 6. Barkūnas geltonžiedis (*Melilotus officinalis*).
 7. Darželinė žiomenė (*Dracocephalum moldavica*).
 8. Facelija (*Phacelia tanacetifolia*).
 9. Garstyčia (*Sinapis*).
 10. Judra (*Camelina*).
 11. Katžolė (*Nepeta*).
 12. Kvapioji aniužė (*Elscholtzia ciliata*).
 13. Mėlynžiedė liucerna (*Medicago sativa*).
 14. Ožiarūtis (*Galega orientalis*).
 15. Paprastasis čiobrelis (*Thymus serpyllum*) ir kt. rūšys.
 16. Paprastasis ežėinis (*Echium vulgare*).
 17. Paprastasis garždenis (*Lotus corniculatus*).
 18. Paprastasis kmynas (*Carum carvi*).
 19. Paprastasis raudonėlis (*Origanum vulgare*).
 20. Rausvasis dobilas (*Trifolium hybridum*).
 21. Raudonasis dobilas (*Trifolium pratense*).
 22. Sėjamasis esparcetas (*Onobrychis vicifolia*).
 23. Šiurkščioji taukė (*Symphytum officinale*).
 24. Tikroji levanda (*Lavandula angustifolia*).
 25. Vaistinė agurklė (*Borago officinalis*).
 26. Vaistinė juozažolė (*Hyssopus officinalis*).
 27. Vaistinė melisa (*Melisa officinalis*).
-

TINKAMŲ PARAMAI GAUTI PAGAL VEIKLĄ „DIRVOŽEMIO APSAUGA“ AUGALŲ SĄRAŠAS

Ankštinių augalų sąrašas:

1. Pupos (*Vicia faba*).
2. Sojos (*Glycine*).
3. Vikiai (*Vicia*).
4. Žirniai (*Pisum sativum*).
5. Lęšiai (*Lens*).
6. Lubinai (*Lupinus*).

Daugiamečių žolių sąrašas:

1. Dobilai (*Trifolium*).
 2. Esparcetai (*Onobrychis*).
 3. Barkūnai (*Melilotus officinalis*).
 4. Liucernos (*Medicago lupulina*).
 5. Gargždeniai (*Lotus corniculatus*).
 6. Ožiarūčiai (*Galega*).
 7. Seradelės (*Ornithopus*).
-

**TINKAMŲ PARAMAI GAUTI PAGAL VEIKLĄ „TAUSOJANTI APLINKĄ VAISIŲ IR
DARŽOVIŲ
AUGINIMO SISTEMA“ VAISIŲ, UOGŲ IR DARŽOVIŲ RŪŠIŲ SĄRAŠAS**

1. Bulvės
 2. Pupelės, pupuolės
 3. Svogūninės daržovės (svogūnai, porai, česnakai ir kt.)
 4. Kopūstai (gūžiniai, žiediniai, kininiai, ropiniai ir kt.)
 5. Burokėliai
 6. Morkos
 7. Salierai
 8. Agurkai
 9. Cukinijos
 10. Moliūgai
 11. Patisonai
 12. Pomidorai
 13. Salotos
 14. Ridikėliai
 15. Ridikai
 16. Paprikos
 17. Griežčiai
 18. Rūgštynės
 19. Krapai
 20. Petražolės
 21. Bazilikai
 22. Raudonėliai
 23. Rabarbarai
 24. Šparagai
 25. Baklažanai
 26. Krienai
 27. Pastarnokai
 28. Špinatai
 29. Obuoliai
 30. Kriaušės
 31. Slyvos
 32. Vyšnios
 33. Trešnės
 34. Serbentai
 35. Agrastai
 36. Avietės
 37. Gervuogės
 38. Braškės
 39. Aktinidijos
 40. Šilauogės
-

Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ veiklų įgyvendinimo taisyklių
7 priedas

ATLIKTŲ ŪKIO DARBŲ PAGAL VEIKLAS ŽURNALO FORMA

[illegible]

	priežiūra“										
9.	Veikla „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“										
10.	Veikla „Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“										
11.	Veikla „Dirvožemio apsauga“										

* 1 ir 2 stulpeliuose nurodomi tik tie kontrolinio žemės sklypo ir lauko numeriai, kuriuose buvo ganoma, šienaujama arba auginami išskirtinės kokybės pasėliai.

** pildyti dalyvaujantiesiems įgyvendinant veiklą „Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“.
